

Taxa posta
plătite in n
No. 224718

D. Danușetter Robert
Budapest
Dusztör 2 1. e

KELET

ELŐFIZETEL

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Millo 2.
Csütörtök, 1935. nov. 7.
5996. ÉV. XVIII. EVF.
CHESVAN 11 247 SZÁM

VILAG TÜKRE

Másfélmillió lej értékű könnyfakasztó gázt mozgósít Inculet a nemzeti parasztpárt ellen

Dinu Bratianu, Angheliescu, Mironescu és Titulescu-féle kormánykombinációk az előtérben

A nemzeti parasztpárt tartományi vezetőségi gyűléseken szervezi az ellenállást

Az amerikai petróleum-mágnások ellenállása

Azok, akik Roosevelt politikáját diszkreditálni akarták Amerikában, ráfogták, hogy uralma diktatórikus. Lehet, hogy Rooseveltnek tényleg voltak diktatórikus velleitaisai, de ez a diktatórikus hajlam az amerikai nép többségének akaratán nyugodott, legalább is eleinte.

Azok, akik Rooseveltet diktaturával vádolták, elsősorban a Wall-Street, a pénzmágnások negyedének urai voltak, a vas, a szén, a petróleumtrösztök mágnásai.

Az ő nyomásuk alatt azóta Roosevelt egészen megszédült, annyira, hogy újjáépítési programját az ugynevezett „N. R. A“-at is elejtette.

Az ő diktatúrája helyett most egy másik diktatúra lépett életbe Amerikában, minden parlamenti felhatalmazás nélkül.

A petróleumtrösztök diktatúrája. Hogy az egyes államok politikai vezéreinek hatalma mennyire árnyékhatalom — azt az amerikai petróleumtrösztök viselkedése bizonyítja legjobban, akik az elmúlt egyenes utasítása ellenére nemhogy beszüntették volna a petróleumszállítást Olaszországnak, hanem még fokozták.

Es ezt Amerikában úgy nevezik, hogy demokrácia. A hatalmasok joga ez ahhoz, hogy kizárólag a saját érdekeik szerint respektálják, vagy ne respektálják az államhatalom intézkedéseit.

Az amerikai petróleumtrösztők a republikánusok politikai pártjához tartoznak s jelenleg a demokráciák vannak uralmon.

Ezzel a csekélységgel ők nem törődnek. Respektusuk és szolidaritásuk csak a haszonig terjed, ezental nem respektálnak semmit.

Sem Európa és a béke, sem saját hazájuk legtöbb politikai érdekeit. Nekik nem lehet diktálni, csupán ők akarnak és tudnak diktálni.

Ő miattuk nem hajtotta végre hatalmas programját Roosevelt s nem fogja végrehajthatni Roosevelt utódja sem, amennyiben ez a program a nép és nem az ő érdekeiket fogja szolgálni.

Az amerikai petróleumtrösztők ellenállása egyik tragikus momentumja az amerikai és az európai demokrácia teljes uralmáért folytatott harcoknak.

Ez az ellenállás azt bizonyítja, hogy a külsőleges és formális demokrácia, amely nem tud urrá lenni egy ország gazdasági erői felett is — látszat-demokrácia marad, amely az alapvető kérdésekben vereségre van kárhoztatva.

A trösztök, kartellek mágnásainak diktatúrájával csak a demokrácia diktatúrája állítható szembe, ami nincs ellentmondásban — mint hiszik — a demokrácia lényegével.

Mert aki a demokrácia ellen fegyverrel, vagy antidemokratikus eszközökkel támad, annak a demokrácia fegyverei által kell elcsúsznia.

Vagy legalább is kellene. Roosevelt ezt éppúgy nem ismerte fel, mint az osztrák és német demokráciák védelmezői. S a jelek szerint alighanem ez a felismerés fogja megpecsételni az ő sorsát is.

Bucuresti, november 6. (Az Új Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt teljes erővel folytatja az előkészületeket a november 14-i nagygyűlésre. A belpolitikai helyzet ennél fogva változatlanul feszültnek és súlyosnak tekintendő. Kormánykörökben messzemenő reményeket fűznek Mihalache pénteki és dr. Lupu szombati audienciájához. Meg vannak győződve arról, hogy a legfelső fórum a megfelelő formában elfogja tanácsolni a nemzeti parasztpárt vezéréit attól, hogy az erőszak eszközeit végül igénybe kormány-ellenes harcokban. Annyi bizonyos, hogy ezek az audienciák döntő módon fogják a belpolitikai élet további alakulását befolyásolni. Ami Titulescu békeközvetítő szerepét illeti, megosz-

lanak a vélemények. Egyes lapok szerint

a külügyminiszternek számadása van a kormánnyal bizonyos intézkedések miatt, amelyek úgy bel-, mint külpolitikai tekintetben Kontrakarriozták az ő munkáját.

Hasonlóképpen akcióba fog lépni Titulescu a kormány és a nemzeti parasztpárt közötti viszony normalizálása érdekében is. Másrésztől éppen a kormány által inspirált lapok lanszirozzák a hirt, hogy a külügyminiszter hazaérkezése a legkevésbé sem fogja a belpolitikai élet ritmusát befolyásolni. Titulescu régi szokása szerint teljes semlegességgel fog a belpolitikai kérdésekkel szemben viselkedni.

Nem értenek egyet a kormány tagjai november 14-ike körül

Hogy ebből mi az igazság, azt a közeli napok fogják megmutatni. A jelek nem arra mutatnak, mintha Titulescu csakugyan a kivülálló szerepét játszandó a belpolitikában. A hazaérkezett külügyminiszter külön kocsjába már Predealon beszállt Inculet belügyminiszter, majd Sinaia-tól kezdve Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter is elkísérte Titulescut, hogy tájékoztassa őt a belpolitika eseményeiről. Tatarescu szerdán este tért vissza a fővárosba a királyi vadászatról és azonnal felkereste a külügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott. A Dimineata szerint Titulescu sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között annyira feszült a helyzet. A lap tudni véli, hogy

a november 14-i gyűlés kérdésében a kormánnyon belül nem a legnagyobb harmonia uralkodik. A kormánynak azt az elhatározását, hogy drasztikus intézkedésekkel akadályozza meg a nemzeti parasztpárt demonstrációját, nem mindegyik liberális miniszter fogadja lelkesedéssel.

Egyes miniszterek a kormány elnökét és a belügyminisztert teszik felelőssé azért, hogy a helyzet ennyire kiéleződött és uton-utfélen hangoztatják, hogy nem hajlandók viselni az esetleges következményeit egy olyan politikának, amelynek inaugurálásától teljesen távol állottak. Ezek a miniszterek, akik különösképpen Inculetnek a jobboldallal való kokettálását sérelmezik, a Dimineata szerint Tatarescu tudomására fogják hozni véleményüket.

A katonaság

A kormány — mint tegnap már jelentettük — a nagyobb hatás kedvéért a bucuresti második hadtest parancsnokságának hatáskörébe utalta át a rend fenntartó intézkedéseket, arra az esetre, ha a nemzeti parasztpárt mégis megpróbálná felvonultatni tömegeit. Prodan tábornok, a második hadtest parancsnoka, ma audiencián jelent meg Paul Angheliescu tábornok hadügyminiszter előtt, akivel megbeszélte a november 14-el kapcsolatosan foganatosítandó intézkedéseket. A Dreptatea szerint Inculet belügyminiszter újabb intézke-

déseket foganatosított a demonstráció megakadályozására. November 10-ikével

hétézer régebbi korosztályokhoz tartozó s háromezer aktív szolgálatot teljesítő csendőrt koncentrálnak a fővárosban.

A belügyminiszter ugyanakkor másfélmillió lejes előleget adott a csendőrségnek könnyfakasztó gázbombák beszerzésére és a koncentrált csendőr-különítmények élelmezésére.

A belügyminiszterümben ma Inculet előnkkel értekezett volt, amelyen résztvettek Titeanu alminiszter és dr. Bianu Eugen, a sziguranca vezérigazgatója. A Credinta című lap szerint elhatározták, hogy szükség esetén a rendőrség könnyfakasztó gázzal fog operálni a nemzeti parasztpárt esetleges tüntetőivel szemben.

Ötszázmillió kártérítést kér a CFR-től a nemzeti parasztpárt

Ezzel szemben a nemzeti parasztpárt széles apparátussal készülődik november 14-ikére. A CFR vezérigazgatósága hivatalosan értesítette a pártot, hogy belügyminisztériumi tilalom folytán nem áll módjában a megrendelt különvonatokat rendelkezésére bocsátani. Eppen ezért a befizetett 800 ezer lejt visszaszolgáltatták. A párt jogvédő irodája elhatározta, hogy ötszázmillió lejes kártérítést indít a vasút ellen, amelynek, mint autonom kereskedelmi vállalkozásnak nem állott jogában felmondani a nemzeti parasztpárt vezetőségével kötött megállapodást.

A pártvezetősége igyekszik módot találni arra, hogy különböző szállítóeszközök igénybe vételével mégis legálább száz ezer főnyi tömeget koncentráljon a fővárosban.

A párt utasítja hieit, hogy hatnapi élelemmel felszerelve jöjjenek a fővárosba.

A cluji tartományi gyűlés

A kormány tiltó rendelkezésével szembeni rezisztenciákat tartományi vezetőségi üléseken szervezi meg a nemzeti parasz-

(Folytatása a 3-ik oldalon)

A nagy sebességek titkai

A Volta-kongresszusok eredete nem minden érdekesség nélkül való. Vagy tíz évvel ezelőtt egy nagy olasz konzern bajba keveredett, kellemetlen adóügyek, holmi törvényes félreértések folytán visszahatólag nagy summa pénzt kellett volna megtérítenie az olasz állam javára. Ebben az időben Corbino, a híres római fizikus professzor tagja volt Mussolini kormányának és készültülte, hogy a cég megválthassa kötelezettségeit egy nagy szabásu alapítvánnyal. Ezt az alapítványt az ujonnan alapított „Academia d'Italia” kapta s mivel az alapítás ideje körülbelül összeesett Volta halálának száz éves évfordulójával, „Volta-alapítvány“-nak keresztelték. Célját Corbino az alapítási okiratban élesen körülírta. Az alapítvány kamatai arra használandók, hogy az Akadémia nemzetközi konferenciákat rendezhessen, amelyeken a résztvevők egy-egy határozottan megszabott tudományos irodalmi, vagy művészeti témát vitatnak meg. A résztvevőket az Akadémia szemeli ki ennek a speciális problémának leghivatottabb specialistái közül s a résztvevők az akadémia vendégei lakhelyüktől lakhelyükig. A vendéglátást annyira komolyan veszik, hogy a hajón kiosztott borralókat megtérítik és Rómában az akadémia titkára diszkrétan minden résztvevőnek kezébe csuszátott két százlírás bankjegyet „taxiköltségre”.

Az első Volta-kongresszust 1927-ben tartották s ezt a gyűlést, melyen szintén szerencsém volt résztvenni, — atomfizikának szentelték, azután három gyűlés különböző, a szellemi tudományokhoz tartozó témákat tárgyalt, — egy például a színház problémáinak volt szánva Pirandello elnöklété alatt. Az idei ötödik Volta-kongresszus tárgya a „nagy sebesség az aviatikában” volt. Körülbelül 25 külföldi vendéget hívtak meg, hasonló számú olasz tudós, mérnök és repülő vett részt a gyűlésen. A szabályzat szerint a résztvevők nem országukat, sem a szervezetet, vagy főiskolát képviselik, melyhez tartoznak. Hanem — dacára, hogy a meghívást diplomáciai uton közvetítették — kifejezetten saját személyüket.

A kongresszus elnöke, Crocco Artur generális, külön megemlítést érdemel. Egyike az aviatika pionírjainak Itáliában s az elsőkhöz tartozott az egész világon, akik a század első évtizedében aviatikai kísérleti állomást létesítettek. Harminc éven át lépett tartott, mint kutató, tudós, organizátor, az aviatika haladásáért. Fvekgig vezetője volt a légügyi minisztérium technikai osztályának, s most visszavonulván a főiskolára, a nagy sebességek, a nagy magasságban való repülés előkészítő tanulmányára szentelti hatalmas energiáját, tudását és igazi sziciliai temperamentumát.

Amit az aviatikában nagy sebességnek nevezünk, nevezünk ma és nevezni fogunk tehát néhány évtized múlva, változó és relatív fogalom. A világháború elején 100—120 kilométer óránként már komoly sebesség volt. Elenken emlékszem 1917 felé a pilóták kifogásaira, hogy milyen nehéz „landolni” egy 180—200 km. maximális sebességű „ultragyors” géppel. Néhány évvel ezelőtt egy tudós német értekezést olvastam, hogy 200 km. óránként a racionális felső határ légforgalmi gépek számára; a tanulmány pontos számításal bebizonyította, hogy a sebességek fokozása célszerűtlen és nem gazdaságos. Ma Amerikában alig lehet eladni légiforgalmi gépet, amely nem éri el a 300 km.-es sebességet és csak az ilyen nagy sebességgel dolgozó vonalak virágoznak. A sebességi rekord persze sokkal magasabb; tengeri

vonalat.

ap levelezője... herceg ér... konzulnál... város mellett... te, hogy ne... aduát amely... nalon fekszik... tikon.

az igen jól... tevékből álló... k meg a re... -Szomália ha... al dobták le... autókra, majd... nyan repülve... k le a kara... tt azok fegy... Végül több... ravánok által... abb szállit... tsék.

Vegus mellett... Adás Ababá... hir szerint... Rudolf Brun... met kapitány... Dollfuss meg... ni lap szerint... ott a négus...

Az Agence... enti Rómából... megbeszélést... gól nagykövél... a megbeszélés... ehe ne gyakor... tengeren Ang...

Sir Samuel... kekezésének az... győzte egy a... nyokai aföl... első célja kell... meggyezés... et sor magára... megvitatására.

hír terjedt... üséget akar... 20 ezer kato... lasz hadsereg...

(Rador.) A... Rendkívül... ténnek jelen... vidékén. M... k Dzsizidig... ttrörök beh... az olasz von... eni az olaszok... an.

csitítik, hogy... megállíthat... elöszinü, hogy... nál megáll, 25... Makalletől az... t várja be a... ket és azután... E. Esözések is... nyomulását... országban mo... szes megszár... nyapon zár... endéglők csak... olgálni. A Du... sokhoz, hass... tartsák be... t rendelkezt... gják azon ü... eket, amely... llen életbelép... ndikátusa in... értelemben... ó líra érték...

Bélyeg... katalog...

2. — LEPAGE... Kérjen... akait árak...

gépekben az olasz repülők tartják — ugy emlékszem 726 km. órasebességgel, a föld-reszállási nehézségekre való tekintettel lassabb szárazföldi gépek rekordját mult hónapban Howard Hughes kaliforniai aviatikus „filmproducer“ feljavította 610 km. órára.

A nagy sebességek Volta-kongresszusán egy, egyébként igen hidegvérű angol pilóta azt jósolta, hogy a közel jövőben sztratoszferikus gépek két óra alatt fognak Londonból Newyorkba repülni, ugyhogya felhasználván az 5 órai időkülönbséget az Atlanti óceán két partja közt, a londoni repülő lunchidőben fog elindulni s ugyanazon reggel reggelinél fogja találni newyorki barátait. Ha pedig utját nyugatra tovább folytatja, az előző nap estjén fog átérni a Csendes óceán ázsiai partjára...

Mi lehet ebből valóság s mi a megköthetelen fantázia munkája?

A sebesség problémája két kérdésen mulik: könnyű nagyteljesítményű motor és minimumra redukált légellenállás.

A motorépítés terén évről-évre nagy haladást látunk, azonfelül két komolyan vendő gondolat gyakorlatilag még nincs megvalósítva. Mindkettő esetleg lényegesen könnyítheti a gép súlyát s talán — ami hosszú repülés szempontjából még fontosabb — a szükséges tüzelőanyag mennyiségét vagy súlyát. Ezek az ideák a gáz- illetve benzinturba és a „direkt propulzió“, amit közönségesen rakétának hívnak. A motor szempontjából tehát még messzire nyitva az ut és nem lehet látni a lehető sebesség felső határát. Az igazi nehézség a hűtés, vagyis a fel nem használt meleg elvezetése s nincs kizárva, hogy propulziós rendszerünk néhány évtizeden belül alapjában és lényegében meg fog változni.

Ne felejtjük el, hogy még a Diesel-rendszerű repülőmotor is — ami nem radikális újítás — csak a fejlődés kezdetén áll.

Némileg másképp áll a dolog a légellenállás dolgában. Itt a természet kérlelhetetlen törvényei állnak velünk szemben s nem az anyagok tökéletlensége és az energia hiányos kihasználása, mint a motorok kérdésében.

A légellenállás problémájának története évezredekben át érdekes tanulmány a laikus szempontjából is. Aristotelésnél kezdődik — csak hogy a nagy görög bölcsész a dolgot némileg fordítva látta. Ő nem azon esodálkozott, hogy az ostromgépből elhajított kő-loveget a légellenállás lassítja, ő ellenkezőleg, azt a titkos erőt kereste, amely a mozgást fenntartja a repülés alatt. Azt bizonyítja, hogy a löveg mögött magasabb légnyomás uralkodik, mint előtte: másképp mi hajtáná a mozgó testet? Mert az ő elképzelése szerint minden körülmények közt magának a sebességnek fenntartásához hajtóerő szükséges. Ez a hit uralkodott egészen Galilei koráig. A nagy olasz tudós belátta, hogy ez nem igaz és hogy ellenállás és hajtóerő nélkül minden test egyenletesen tovább mozogna, ha egyszer sebességre tett szert. Ez az elgondolás alapja lett a modern mechanikának, fizikának s Newton öntötte rendszerbe. Ma ezt természetesen minden gyermek tudja, hogy hajtóerőre csak azért van szükség, mert minden mozgás ellenállással van összekötve: földszúrlódási, vízi vagy légi ellenállással. Newton önmaga kifejtette a légi ellenállás elméletét is, arra az elképzelésre alapítva tételét, hogy az egyes individuális légmolekulák ütik a mozgó tárgyat és elpatnának róla. Newton elméletéből sokat tanult a tudomány és a technika, de ha ez az elmélet megfelelné az igazságnak, nem volna értelme az áramvonalnak és a légellenállás sokkal veszedelmesebb ellensége volna a sebességnek, mint aminő tényleg.

Míg Newton tana tulozza a légellenállás nagyságát, a nagy francia filozófus d'Alembert az ellenkező végletbe jutott. Ő azt mondja: nem lát semmiféle okot, hogy egy ugnyvezett ideális (szúrlódás nélküli) közegben — mint megközelítőleg a levegő melynék szúrlódása aránylag igen csekély — egyáltalában légellenállás lépjen fel. S mivel tisztelte Newton megfogását, ennek az ellenmondásnak megoldását „mint paradoxont hátrahagyta a jövő matematikusai számára.

Ma tudjuk, hogy áll a dolog. A légellenállás tényleg zéróval lenne egyenlő, ha nem volna szúrlódás és ha a szúrlódás szekundár következménye gyanánt nem követné a

mozgó testet egy örvénytér. Az „áramvonal“ minimumra igyekszik redukálni ezeket az örvényeket s a tökéletes áramvonal gyakorlatilag kiküszöböli őket. S így marad a valószínűleg elkerülhetetlen, de az örvényellenállással sokkal kisebb szúrlódási ellenállás. Azonban a Newton-féle „ítkezési ellenállás“ nem lép fel a valóságban.

Ez az aránylag kedvező helyzet azonban — sajnos — csak addig áll fenn, míg a sebességgel egy bizonyos határhoz nem érünk: a hang terjedési sebességéhez, mely körülbelül 1200 óránkénti kilométernek felel meg. Ekkor az ellenállás egy ujszerű faja lép fel, mely előjeleit már 900—1000 kilométeróránál előreküldi. A repülőgép vagy löveg mozgása által létrehozott hang hullámok oly mennyiségű energiát nyelnek el, hogy a légellenállás sokszorosan

megnő. Az örvényeket eltüntettük az áramvonalal, a hanghullámok ellen nincs ilyen gyógyszer. A löveg fejének kihegyezése használ valamit, de nem tünteti el az ellenállást. A ballisztika számol ezzel a megnőtt ellenállással s ha a sebességet lényegesen 2—3000 kilométerórára emeljük a helyzet relative kedvezőbb lesz. El lehet érni az aviatikában ezt a régiót, „a hangon túli“ (szuperszonikus) sebességek országát, ez ma nyílt kérdés és különbözök a vélemények.

Ilyen és hasonló kérdések voltak a vita tárgyai Rómában. Az előadások első csoportjának összefoglaló címe volt: „Realization“ amit már elértünk. Az angolok — akiket Rómában elragadó kedvességgel fogadtak — referáltak a „Schneider-serleg“ ért folyt küzdelem alatt végzett kutatásaik

ról és szerkesztési módszereikről. Azután az olaszok, akik még vagy 100 km. órai sebességet adtak hozzá az utolsó Schneider-coup rekordhoz, számoltak be eredményeikről. A híres V-csapat csaknem teljes számmal jelen volt Bernascone repülőgenerális vezetésével. E „gyorsasági pilóták“ akik a V („velocitá“) betűt viselik mellükön, külön iskolában nyerik kiképzésüket. A vezérük csak úgy mutatja be őket: X főhadnagy 700 km, Y százados 680 km, aszerint, amilyen sebességet értek el.

A gyűlés főrészt a légi erők és a légellenállás tanának szentelték, különös tekintettel a hangon túli sebességekre. A végén jöttek sorra a nagy magasságú szerkesztett speciális motorok és — de csak egy napra szorítva — a „rakétások“ tervei, számításai és fantáziái. Dr. K. T.

A svéd trónörökös üdvözlöte Palesztina zsidó lakosságának

Ehrenpreis főrabbi érdekes kihallgatáson jelent meg a trónörökös előtt

Jeruzsálem, november 6. Dr. Ehrenpreis, Svédország főrabbija, kihallgatáson jelent meg Gustav Adolf trónörökös előtt, mely alkalomból disztribumot nyújtott át neki, mindazokról a palesztinai helységekről készített felvételekkel, ahol csak tavalyi útja során megfordult a trónörökös. Ehrenpreis dr. említett tett a trónörökösnek arról is, hogy a Keren Hajjeszod most ünnepli fennállásának 15-ik évfordulóját.

A trónörökös a kihallgatás során az alábbi nyilatkozatot tette: „Kérem önt, adja át a Keren Hajjeszodnak és Palesztina egész zsidó lakosságá-

nak, nevében hálás köszönetemet, ez értékes ajándékért. Nagyon nagyra becsülöm a palesztinai zsidó építő munkát és a Keren Hajjeszod 15 esztendő tévékenységét. Alkalmam volt e munka fényes eredményeit Palesztinában látni. Teljes szívemből kívánok eredményes munkát a Keren Hajjeszodnak és Palesztina zsidó lakosságának javára. A zsidó építőmunka iránt élénk szimpátiát érzek és örvendeni fogok, ha a jövőben is hallhatok majd fejlődéséről.“

Három volt miniszterelnök, képviselők, félvilági hölgyek, gyilkosok és szélhámosok a Stavisky-per lőtárgyalásán

Öt mázsa perirat, ötszáz tanu, ötven ügyvéd. Több mint egy hónapot fog igénybe venni a per letárgyalása. Hangosfilmre veszik fel a tárgyalás drámai részleteit

Párizs, november 6. December 25-én lesz két éve annak, hogy egy revolvergolyó véget vetett a nagyvonalu kalandor életének, akit az egész világon Stavisky név alatt ismertek. Eseménydus élete volt. Gyors fellendülések és váratlan összeomlások követték egymást szakadatlanul. A tőzsde hazárdjátéka, titkos kombinációk, szenzációs rajtatételek, de különösképpen Stavisky friss és ötletes intelligenciája irányították ezt a karriert, amelynek összeomlása csaknem egy politikai rendszer összeomlásában is vezetett Franciaországban.

Úzött vadként és összes barátaitól elhagyatva vetett véget életének a chamonixi pazar berendezésű villában az a Stavisky, aki csak néhány nappal azelőtt káprázató vacsorákat rendezett, meghívottai között a párizsi politikai és pénzügyi élet legrepresentatívabb alakjai szerepeltek, és aki Montecarloban egyetlen kártyán mesébe illő vagyonokat vesztett el. A revolver-dörrenés, amely megörte az éjszaka csendjét, kiinduló pontja lett egy hatalmas botránynak, amely két táborra osztotta Franciaországot, akár a Dreyfus-per idejében.

A botrány kiborbanása után meginduló vizsgálat nap-nap után újabb neveket, újabb zsiros üzleteket vetett napvilágra, naponta juttatott börtönbe embereket és egyre fan-

tasztikusabb nagyságúra méretezte a tömegek elképzelésében az ügy részleteit.

A Stavisky-ügy második életét éli Franciaországban

A Stavisky-ügy most Párizs régi igazságügyi palájában második életét kezdi élni. Új életre kelnek az ügy összes nagy fázisai. Az egész országban ismét személyiségeket idéztek be és ezek vallani fognak, vagy válaszolni az ügyés kérdéseire azokkal a „személyiségekkel“ együtt, akik csak Párizs alvilágában ismeretesek és akik között kusza összevisszaságban vegyülnek el szélhámosok, gyilkosok, félvilági nők és az élet mindenféle hajótöröttjei.

A nagy per fantasztikus számai A Stavisky-ügy méretei csak számokban fejezhetők ki. A pernek 25 vádlottja van. A védelmet ötven ügyvéd látja el. Az ügy dossziéja 50 ezer oldalra terjedt és öt mázsaát nyom. A vád és a védelem egyenként 250—250 tanut idéztetett be. A megidézett tanuk között van három volt miniszterelnök, két volt miniszter, néhány képviselő és szenátor, két volt szigurancaigazgató, több rendőrségi felügyelő, néhány párizsi lapszerkesztő, több szerződésnélküli boxoló, revüszínészek, éjjeli mulatóhelyek színésznői és néhány tucat ember, akiknek foglalkozása nem határozható meg.

Töltőtöltőt.

ha rossz, becséréljük, vagy megjavítjuk, eredeti alkatrészekkel. Kihasszandó arany töltőhegyeket becsérélünk. Töltőtöltőt díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtöltő szaküzlet:

Fehér Irógépválasztó
Onj, Str. Regina Maria 2.

A perrel kapcsolatosan a következő vádlottak vannak letartóztatva: Josef Garat képviselő, Bayonne város poigármestere, Albert Dubarry, a Volonté című lap főszerkesztője, Henry Cohen bayonnei banktisztviselő, Vincent de Coin pénzügyi vállalkozó, Gustave Tissier, a bayonnei Kölcseobank igazgatója, Golberto Romagnino, Stavisky titkára; Guiboud Ribaud ügyvéd Gaudet George ügyvéd, egy biztosítási vállalat igazgatója, Paul Guebin, Henry Desbrosses, az orleansi Hitelintézet igazgatója. Szabadlábban levő vádlottak: Camil Aymard, Pierre Dasus és Paul Lévi újságírók, Bardi de Fourton tábornok, Henry Depardon ügyvéd és párizsi képviselő, Gaston Bonnaure, George Hatos és Ariette Stavisky asszony.

Ötven ügyvéd — három ügyész Bizonyos, hogy a vád alá helyezett személyek bűnössége nem azonos értékű. Többben közüllük másod- és harmadrendű szerepeket játszottak. A bíróság különösképpen Garat, Tissier, Cohen, Romagnino és Guebin ellen felhozott vádakkal foglalkozik. Külön helyet foglal el Staviskyné, a per egyetlen női szereplője, aki valószínűleg jobban ismeri az egykori férjével kapcsolatos üzemek hátterét, mint az összes többi vádlottak. Természetes dolog, hogy a perben felvonulnak a párizsi ügyvédi kar összes diszei. Staviskynét de Moro Giafferi védi. Az ötven ügyvéddel szemben három kérvényező áll: Fernandoux, a párizsi ügyészség 'önéke; Cassagnau, helyettes főügyész és Gaudet vezetőügyész.

1936 kérdésre kell válaszoljanak az esküdtek

Hogy a tárgyalások meddig fognak tartani, az egyelőre teljesen bizonytalan. Mindenesetre figyelemre méltó, hogy az esküdteknek 1936 kérdésre kell válaszolniuk. A kérdések felolvasása három napot fog igénybe venni. Hátra van továbbá a dosszié felolvasása. Bernaud esküdtszéki elnök a hagyományal szakítva, úgy intézkedett, hogy az ügy aktáit több jegyző olvassa fel, akik egymást fogják váltogatni. Képtelenség lett volna azt kívánni, hogy egyetlen jegyző próbáljon ötvenezer oldal felolvasás után az utolsó lapjág eljutni.

Staviskyné eleganciája Az igazságügyi palota folyósói zsufoltság megteltek érdeklődőkkel. Ezek közül azonban csak alig néhányan fognak a tárgyalásra bejuthatni. Tizenkét esküdtemelvénye előtti asztal mellett hat segédbíró foglalt helyet. Az esküdtek mögött hatalmas fémházetta áll. Minden tárgyalás után ide zárják az ügy aktáit, amelyeket fegyveres katonák őriznek. A tárgyaló terem plafonjára három nagy fényoszorót helyeztek el, melyeknek fényénél hangosfilmre veszik fel a per drámai fázisait. A tárgyaló terem pádjában a világ minden részéből érkezett újságírók és rajzolók ülnek, akiknek már nem jutott hely a sajtó számára fenntartott emelvényen. Staviskyné rendkívül elegánsan jelenik meg az első tárgyaláson. Behuzott kis fekete kalapot visel, asztrachán köpenyt és lilaszínű fátylat félgvászképpen, öngyilkos férje után. A vádirat felolvasása egymagában két órát vesz igénybe. Az ügyvédek meg vannak győződve arról, hogy a tárgyalás több mint egy hónapot fog igénybe venni.

Párizs, november 6. A Stavisky ügy tegnapi tárgyalásán, miután Bernaud elnök felvázolta Stavisky karrierjét, Desbrosses, az orleansi városi Hitelintézet igazgatóját hallgatták ki. Az intézetet Stavisky 21 millió frankkal károsította meg.

Az elemgyártás szenzációja az új szalmiák- és savmentes

GIF-ELEM

Legnagyobb rak-tározóképeség
Óriási magához-törőképeség (regenerálódás)
Csak a piros GIF-peccséttel valódi!

GALVANI S. A.

CSÜTÖR...
Hogy...
Még...
A német...
A sokféle...
nemzeti sz...
tizmus nem...
ország hata...
met él. A...
gozik, hogy...
lentős kultu...
céljai melle...
folyást gya...
ményére, s...
tikájára is...
az antiszem...
boiseviki u...
beállításába...
tudnak a z...
arról a bizo...
egyesen a...
szemita fan...
csak Cion...
hódító terve...
A ge...
Holott a...
nemze-közi...
M...
Carrefour...
Netz" cím...
a minap Ne...
letéről. A...
előkitűzések...
földalatti k...
mintegy 10...
alátámaszt...
vezető léte...
(vagy 300...
kéntmilliár...
a világ mi...
mitáját ex...
állása. Loz...
szót. Kis...
belőle:
A Har...
hogy p...
kat az o...
felekéint...
met had...
egyenet...
verni, ha...
A könyv...
bizmust id...
bivatkozva...
mennyi né...
jön. A jöv...
szerint a...
nyelv és...
Ez a prog...
jósántából...
től lakott...
mána át...
Azt, hog...
megszerz...
berg, a H...
Beobachte...
tatja. A n...
tulni, ug...
és ezek a...
nem Euro...
denekelel...
Orosz...
A Carre...
metek...
Deutschu...
európai...
áll. Egy i...
fakszimile...
lyen nagy...
szervezett...
zás. Oro...
melle' El...
pel ezen...
Erdélyn

Hogyan akarja befogni Európát a barna háló?

Évente kétmilliárd lejt költ Németország terjeszkedési örületének propagandájára

Oroszország, Elzász, Memel, Erdély és a Kárpátok mente szerepel a náci-fantazmagóriák étlapján. Csak a közeli országok számára mintegy hatvanféle antiszemita brosurát adott ki Goebbels

Még a Lindbergh-bébi elrablásából is vérvádat akartak kovácsolni Amerikában

— Az Uj Kelet állandó bécsi tudósítójától —

A német külpolitika két pilléren nyugszik. A sokféle államban szétszórta élő néme-ség nemzeti szolidaritása az egyik, az antiszemitaizmus nemzetközi szerepe a másik. Németország határain túl vagy 30-35 millió német él. A berlini külügyi hivatal azon dolgozik, hogy ennek a hatalmas tömegnek jelentős kulturális és gazdasági súlyát a magacéljai mellett vesse latba. Általuk próbál befolyást gyakorolni az egyes államok közvéleményére, sőt ezen keresztül a hivatalos politikájára is. Viszont Szovjetország ellen az antiszemita ösztönöket korbácsolja fel. A bolsevik uralom — zsidóuralom a Hitlerék beállításában és a náci vérlázító meséket tudnak a zsidók nemzetközi kapcsolatairól, arról a bizonyos zsidó internacionáléről, mely egyenesen apokaliptikus formákat ölt az antiszemita fantáziában és amelynek, gondoljunk csak Cion bölcsének jegyzőkönyveire, világ-hódító tervet volnának.

A germán internacionalé

Holt a valóság kézenfekvő. A zsidók nemzetközi kapcsolatai meglehetősen lazák

Németország terjeszkedési örülete

Carrefour párizsi kiadónál „Das braune Netz“ cím alatt szencziós könyv jelent meg a minap Németország eme terjeszkedési örületéről. A könyv sokat tud a titkos német célkitűzésekről és a német külügyi hivatal földalatti kapcsolatairól. Vagy 400 oldalon át mintegy 100 képpel és okmányfaksimillével ábrázolja bizonygatója, milyen óriási szervezet létesített és mennyi tengersok pénzt, (vagy 300 millió márkát, tehát lejben közel kétmilliárdot évente) költ Németország, hogy a világ minden nemétjét és minden antiszemitaizmusát expanzív politikájának szolgálatába állítsa. Lord Listowel irt e könyv elebe előszót. Kiemelünk két jellemző mondatot belőle:

A Harmadik Birodalom azon dolgozik, hogy propagandájával aláaknázza azokat az országokat, melyek háborus ellenfelekként számításba jöhetnek... A német hadsereg útját a hazugság hadserege egyengeti; ezt a hadsereget kell széjjelverni, ha a háborút meg akarjuk gátolni.

A könyv maga mindenekelőtt a náci katechizmust idézi. Ez az önrödelkezési jögra hivatkozva, azt követeli, hogy a világ valamilyen németje azon egy államban egyesüljön. A jövő német birodalma — így szól a szerint a náci hivatalos programja — a nyelv és a vér közösségén kell felépülni. Ez a program háborút jelent. Mert a maga létezéséből egyetlen állam sem fog néme-ektől lakott területekreket Németország számára átengedni.

Oroszország, Elzász, Memel és Erdély

A Carrefour könyve szerint a külföldi németek szövetsége, a Volksbund für das Deutschtum im Auslande szintén a kelet-európai terjeszkedési tervek szolgálatában áll. Egy illusztrált étlap, a Das braune Netz, faksimillében közli, világosan mutatja, milyen nagy, ugyszólván farka-érvággy ennek a szervezetnek az új területek utáni vágyakozása. Oroszország, Elzász és a Memelvidék mellett Erdély és a Kárpátok mente is szerepel ezen az étlapon.

Erdélynek egyébként is szerep jutott ki a

és karitatív jellegűek csupán. Ahol pedig a szétszórta zsidó örök kivételesen nemzeti aktivitásba lendülnek, ott Palesztina felépítésén dolgoznak; olyan területen tehát, amelyen az arabokon kívül — akik busás hasznát látják voltaképpen — semmiféle más nemzetnek nem érintik az érdekeit, nem zavarják a cirkulusait és ahol a munkájuk békés gyarmatosító tevékenységet jelent egy égetően fontos nemzetközi probléma — nevezetesen: a zsidókérdés — megoldása érdekében. Viszont a német politikát nyilvánvalóan világ-uralmi tervek fűtik. Ez a politika a jelenlegi német határok kiterjesztésén dolgozik és a nemzetközi kapcsolatait új területek megkaparintására igyekszik felhasználni. Ahol pedig valamelyik diaszpórában élő nemzet-törödékek akkora távolságok válszaktják el az anyaországtól, hogy a náci területéses fantáziája sem képes áthidalni, ahol tehát az annexió tervet nem lehet sehogysem valóra váltani, ott legalább is azon munkál a náciizmus, hogy a német állam érdekében kifejtendő gazdasági és kulturális propaganda céljából éljen vissza e törödékek erejével.

V. D. A.-ban. Az egyik „tudományos“ intézetét egy Osaki nevű erdélyi szász vezeti

A Carrefour megállapítása szerint. Közli a könyv a külföldön élő német állampolgárok 141 egyesületének jegyzékét is és erősen állítja, hogy valamennyi a hitleri expanzív politikát szolgálja. Romániában négy ilyen egyesület működik a Carrefour szerint. Kétő Bucurestiben és egy-egy Sibíriában és Mediason.

Háromszázhat külföldi újság Goebbels löparancsnoksága alatt

Nagy a szerepe a Hitler külföldi agitációjában persze a sajtónak is. A propaganda-minisztérium címjegyzéke 307 Németországon kívül megjelenő újságot „ajánl“, ami azt jelenti, hogy ennyi újság irányításával ért egyet, ennyire gyakorol befolyást. A Carrefour szerint

Erdélyben, a Bánátban, Bucovinában és Beszarabiában egyaránt léteznek német újságok, melyek végeredményében a Göbbels löparancsnoksága alatt állanak.

A kelet-európai problémákkal külön hírlap-tudósító-könyvomat is foglalkozik. Neve Presse-Dienst Ostrum és számról-számra felsorolja az Ostrum-ban élő németek statisztikáját. Még Satumarenak is szerep jut benne!

Das braune Netz részletes jegyzékét adja továbbá a külföldön letelepedett náci-spiclik-nek, hogy ezzel is jellemezze a náci-hálózatnak az egész világra kiterjedő szövetségét.

Még szorgalmasabb, ugyszólván szerkezi a náci-propaganda, amikor a fő-főellenség, nevezetesen a zsidó alatt kell futni a gyűlölet kárlanát. Streicher például, ez a patológikus nürnbergi hóhér, zsidóellenes világgligát szervezett. Az első kongresszusa ez év májusában volt. Megállapította, hogy a kommunizmus a zsidók világuralmi törekvéseit szolgálja voltaképpen. Egyetlen óriási börtönné akarja a világot átfőmálni, amelyben aztán a zsidók lennének a börtönőrök.

Egy francia delegátus pedig ráadásul le-szógezte, hogy a francia és a német hadseregnek okvetlenül egyesülniök kell a szovjet megdöntésére, amely mögött — tiszta dolog! — zsidó célkitűzések lappanganak.

Az északafrikai pogromok mögött is ott settenkedett persze Németország. Das braune Netz feljegyzi egy német propaganda-attésé nevét, aki kevéssel a pogromok ki örése előtt keresztül-kasul utazta Franciaország afrikai gyarmatait.

A náci-párt hatvanféle zsidógyűlöltre uszító röpiratot hozott forgalomba a Keleten

— többek között Palesztinában is — és pedig a legkülönbözőbb keleti nyelveken, elsősorban arabul.

A náci-propaganda örült antiszemita vádjai

Weltienst, illetve franciául Service Mondial cím alatt antiszemita újságtudósítót adnak ki náciok. Az a bizonyos Fleischhauer szerkeszti, aki szakemberként jelentkezett és csufosan felsült a Cion vénei jegyzőkönyveinek berni perében. A zsidóellenes barna háló Angliába is elnyulik; itt többek között a né-

met „diákok“ állanak a szolgálatában, akik klubjukban ezen a vérszomjas mondattal glosszávala függesztették ki a hitlerizmus ellenségeinek névsorát: „Ha ráakadtok valamelyikükre, üssétek agyon. Ha zsidó az illető, minden egyes csontját zuzzátok össze“. A zsidógyűlölet leple alatt hecceli Németország a palesztinai arabokat Anglia ellen. Belgiumban antizsidó ligát szerveztek a náciok és el-árasztó ták ezt az országot zsidóellenes röpiratokkal és ügynökökkel. Gyökeret (tehát ebben a stratégiailag fontos országban is vannak kapcsolatai) eresztettek a náciok Svájcban is, ahol hatalmas antiszemita könyvkiadóvállalatot alapítottak és amelynek uc-cáin, terein mindenütt ott dísztelenkednek az otromba zsidóellenes plakátok. Ausztriában azt a hiedelmet igyekeznek elterjeszteni, hogy — a hazafias front is a zsidók szolgálatában áll. A magyarországi Sopronban készült az a plakátjuk, amelyet Ausztriába becsempésztek és amely Vaterländische Front felirással kakastollas siphájú zsidó karrikaturát mutat. (A kakastoll a Heimwehr jelvénye). Ha'almas aknamunkát fejének ki a náciok Amerikában, Titkos szervezetekkel és szemtelenül nyílt újságokkal — az egyiknek „Gyilkold a zsidót!“ az állandó mottója — uszítanak itt a zsidók ellen. A rendőrség persze mindenütt a sarkukban van, Amerikában nem lehet büntetlenül heccelődni, de annyi pénz s annyi német hivatalos támogatás áll mögöttük, hogy újra meg újra kezdek az uszítást és

még a Lindbergh-bébi ügyét is a zsidók ellen próbálták felhasználni. Vérvádat kovácsolnak belőle.

A könyv függeléke a Berthold Jacob elhurcolásának történetét ismereti részletekben. Intő példája ez az eset annak, hogy egy-egy kényelmetlen emigráns újságíró többszörösára mennyi pénzt és mennyi fáradságot kész fordítani a Harmadik Birodalom. (g. s.)

Uj technikával a ruhafestés, Czink-nél nem drágább, vegytisztítás csak jobb, mint bárhol

Baltazár református püspök előadása az ószövetség korának kereskedelméről

A történelmi zsidó néptől távol állt a kalmárszellelem — monotta a debreceni püspök

Budapest, november 6. A Hétfői Társaság összejövetelén hétfőn este Baltazár Dezső református püspök tartott előadást A kereskedelem az ószövetségben címmel. Baltazár püspök azzal kezdte előadását, hogy a világtörténelem folyamán a legtöbb hamisítást az ószövetség ellen követették el. Oroszországban már elégették a biblia papírosát, Németországban még nem jutottak el eddig, de már tévelygésnek minősítik. Minálunk még csak az üresfejtőség és léhaság divatos. Politikai divat a kártekonyság jegyében működik, ugyanakkor pedig zsidó találmánynak minősíteni. Nézzük meg ezt a tételt az ószövetség tükrében.

A zsidó népek — folytatta Baltazár püspök — mint minden primitív népek, kezdetben, amint ez a bibliából is kitűnik, az őstermelés volt a főfoglalkozása. A földművelés és pásztorkodás azonban már feltételezi a csereviszonyt: a kereskedelem első kezdetét. A kereskedelem azonban sosem tudott döntő tényezővé emelkedni az ókori zsidóságban. Baltazár Dezső rövid visszaillesztést vet a palesztinai zsidóság történetére, amely kezdve azon, hogy Ábrahám fegyverrel szabadította ki testvérét az ellenség fogságából. Mózes és Józsuá honfoglalásán és Salamon király korának militarizmusán át, valóságos katonai nagyhatalommá emelkedett. Izrael történelmének ez az örökös harci levegője nem az volt, amelyben a kereskedelem békésen fejlődhetett volna.

Gyakran kihaszánálják annak bizonyítására, hogy a kereskedésben hajlandóság a zsidó lélekhez kapcsolódik, azt a tényt, hogy on-akidején Józsuá szervezte meg Egyiptom gazdasági életét. József azonban ifj. korában pásztor volt s nem raffinált szakember, aki a kereskedelemmel féktelen meggazdagodásra törekedett volna, hanem lángész, aki lemérte az adott helyzet pillanatnyi következményeit. Sokkal inkább ki-

tűnő szervező mint kereskedő volt. De hogy a zsidóságtól milyen távol állott a kereskedés gondolata, azt a bibliai idézetek egész során át lehetne bemutatni. Mózes például kizárta a földet az adásvétel forgalmából. Vagy, ha a zsidóság igazán kereskedőnép lett volna, akkor nem hagyta volna ki politikájából a tengerhajózást és kiterjesztette volna Tyrus és Sidon kikötőire a maga hatalmát, amire Dávid és Salamon korában stratégiai lehetősége is lett volna. Csodájára jártak már az ókorban is annak, hogy Salamon állami megbízottai szabott áron vásárolták a kocsikat, lovakat, nem engedve a legcsekélyebb módot sem a nyereszkedésre.

Nyilvánvaló, fejtegette Baltazár püspök, hogy a zsidó állam a nagyvonalú kereskedelem lebonyolítását más népekre bízta, amelyek nagyobb szakértelemmel rendelkeztek ezen a téren. A zsidó nép foglalkozásában a kereskedelem alárendelt szerepet játszott. Az uszora, a kamatvétele tilalma, a zálogtárgy gyors visszaadásának kötelezettsége mind le van fektetve a törvényben. Amely nép az erkölcsi megítélést ilyen magas fokra emeli, annak törvénye a kalmárság és fukarság nem lehet. A történelmi zsidóságtól távol is állt a kalmárság és azt csak mindig a meghódított kánaániták gyakorolták.

Baltazár püspök annak a megállapításával fejezte be érdekes előadását, hogy a történelmi zsidóság nem volt kalmár nép s minden ellenkező állítás összetörik a szentírás ércfalán. A szentírásnak ezt az igazát nem dönti meg a történelmi fejlődés, mert a zsidóság későbbi idők folyamán csak azt a teret foglalta el, ahová a kiváltságos keresztény osztály engedte, vagy szorította. Ahová azonban került, ott mindig megállotta a helyét, hiven a próféta utasításához, aki azt mondotta, hogy szolgálják mindig hűségesen azt az országot, ahová rabságba kerülnek és törekedjenek annak felvirágoztatására.

SPORT

Romania—Venus

Cluj, november 6. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság vasárnapi programján Clujon a Romania—Venus mérkőzés szerepel. A további program: Bucurestiben Unirea Tricolor—Juventus (szombaton) és CFR—Kinizsi, Aradon Gloria—Ripensia, Oradean Crisana—AMTE. Pihen a NAC és Universitatea. A fordulónak két érdekessége van. Aradon a Ripensia az elsőként játszik a Gloriával, míg Clujon a Romania az utolsó helyről való elkerülésért küzd a Venuszal. A két érdekesség közül kétségkívül a Venus—Romania találkozó az érdekesebb. Mert amíg az első kérdés presztizsből fontos, addig az utolsó helyről való elkerülés életkérdés.

A Venus kétségkívül ma jó formában van. A lengyelek elleni válogatott nem kevesebb mint öt játékos: Eisenbeiser, P. Valcov, Sfera, Albu és Sepi játszottak. Nem elfeledendő azonban, hogy a Venus a tavasszal is jó formában volt és csak nehezen győzött a Romania ellen egy góllal. Ezzel szemben állapítjuk meg, hogy a Venus a tavasszal sokkal egyenletesebb formában volt, mint az idei őszi küzdelemben. Nyolc mérkőzésből négyet nyert, ezek közül is három csak nagy szerencséjével. Két eldöntetlenje van és két vereség. Kétség eken tehát, hogy formája után ítélve legyőzhető. A Romania az ősszel rosszul kezdett. Lassan-lassan azonban tavalyi formájára emlékeztető stílusba lendült és az utóbbi mérkőzéseim már megközelítette azt az egységet, amellyel tavaly bármely együttesnek veszélyes ellenfele volt. Az együttes szonkivül Fogl személyében kiváló edzőt kapott, akinek munkája a csapatban az utolsó, Phönix elleni mérkőzésen már látszott. Ha tehát tekintetbe vesszük feljövő formáját, az új edző, valamint azt a tétet, amelyért a vasárnapi mérkőzés megy, egyáltalán em látszik valószínűtlennek a Romania győzelmét a Venus fölött. Sőt. Ismerve a Romania hazai játékát, a mérkőzésnek majdnem favoritja.

A további mérkőzések közül a Gloria—Ripensia utóbbi győzelmét, az Un. Tricolor—Juventus eldöntetlent, a CFR—Kinizsi CFR győzelmét, a Crisana—AMTE találkozó nagy harcok után AMTE győzelmét ígér — a papírforma szerint.

A B) ligában a következő mérkőzéseket játszzak: Brasovia—Egis Braşovban, Tricolor—Makkabi Ploiestin, TMTE—Vulturii Timisoaran, Craiu Iovan—UDR Craiovan, NSE—Unirea Sibiuban.

A Romania—Lengyelország válogatott mérkőzésnek — a bucaresti Nationalul Nou híradása szerint — 11.363 fizető nézője volt és a bruttó bevétel 740.000 lej volt. A bevételre vonatkozólag a Gazeta Sporturilor csak 665.000 lejről tud.

Haggibbor—KMSC

Cluj, november 6. (Az Uj Kelet tud.) Az alkerületi bajnokság vasárnapi programja során a Haggibbor csapat a clujai munkások labdarugóegyesületével mér össze erejét. De játszani fog az ifjúsági gárda is, amely a KAC ifjúsági csapava ával ütközik meg a bajnoki pontokért. A részletes alkerületi és ifjúsági bajnoki program:

Kispálya: Reggel 9 órakor KAC—Haggibbor, 11 órakor Unirea—Reuniunea, 1 órakor CFR—KMSC, ifjúsági bajnoki mérkőzések.

Nagypálya: Reggel 9 órakor UEC—Avram Iancu, 11 órakor Haggibbor—KMSC, 1 órakor Unirea—Napoca, alkerületi bajnoki mérkőzések.

A clujai alkerületi bajnokság állása jelenleg a következő:

1. Unirea	3	2	1	—	12	6	5
2. Haggibbor	2	1	1	—	4	1	3
3. Napoca	2	1	1	—	3	1	3
4. KMSC	2	1	1	—	7	3	3
5. Avram Iancu	2	1	—	1	10	4	2
6. UEC	2	1	—	1	—	3	2
7. Reuniunea	3	—	—	3	3	13	—
8. Rapid	2	—	—	2	—	8	—

A Consiliul Federal ülését az interimár bizottság november 23-ra halasztotta. A napirenden szerepel egyébként a CFR fellebbezése is, amelyet Dinescu (Univesitátea) miatt adott be azért, mert az interimár bizottság az óvást elutasította. A Paria jelenléte szerint a fellebbezésnek már csak azért sem lehet eredménye, mert az ügyviteli szabályzat értelmében az ilyen szerű óvások ügyében végső fokon a Biroul Federal dönt.

A clujai Reuniunea óvást jelentett be a Distriktnél azon a címen, hogy az Unirea Istváffy nevű játékosai mai napig a Phönix igazolt játékosai. A kérdésben az alkerület

vezetősége még nem döntött, azonban emeny nyiban az megfelel a valóságnak, az Unirea eddig szerzett öt pontját elveszíti.

Ujabb értékes győzelmet aratott a brasovi Ivria. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délután játszott a Ivria őszi negyedik bajnoki mérkőzését. Szép játékkal 5:2 (1:1) arányban megérdemelten ujjab győzelmet ért el Botfalun a neki szokatlan kis pályán. Az első félidő egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatja. A 6. percben Gusbeth révén a cukorgyáriak vezetéshez jutnak, melyet a 25. percben Bişay egyenlít. A 25. percben Mund bokarándulása miatt az Ivria tíz emberrel marad. Ennek dacára tovább támad és fölényét megtartja. Szünet után az Ivria támadásba lendül és az eredmény nem késik soká. A 10. percben

Balog egyéni játéka 2:1, míg egy perc múlva kornerből Ince védelmi hiba folytán egyenlít. 2:2. Ekkor erős Ivria támadás következik és a 25. percben Bişay 40 méteres bombalövése a hálóban akad meg. 3:2. A 30. percben Weiszfeiler 4:2, míg a 40. percben megítélt 11-es: Fried I ellövi. A 44. percben kapuelőtti kavardásból öngól. 5:2. Az Ivria minden játékosai lelkesen játszott. Kimagaslott a 22 játékos közül Katz, Liebermann, Bişay és Balog játéka. Ugy a védelem, mint a halsfor is hasznos és észszerű játékkal állandóan támadásba tudta vetni a csatárokat. Ezzel a mérkőzéssel az Ivria értékes öt ponttal áll négy lejátszott mérkőzéssel a tabella hetedik helyén. A többi csapatok már hét mérkőzést játszottak. (F. L.)

KÖZGAZDASÁG

Kongresszust tartanak a gyár- iparosok

Az UGIR központi választmánya október 29-án tartott értekezletén elhatározta, hogy december 9—10 napjaira Bucurestibe kongresszusra hívja össze tagjait. A szövetség azzal a céllal állapította meg a kongresszus időpontját a parlamenti szesszió idejére, hogy ezáltal a nagygyűlés határozatait a törvényhozó testület tagjainak közvetlenül hozhassa tudomására.

A kongresszus napirendjén a következő kérdések szerepelnek:

1. A nagyipar általános helyzete. Előadó N. Teodorescu.
2. A hitelkérdés. Előadó Victor Slavescu.
3. A szociális törvényhozás. Előadó Pe-

nescu-Kertsch.

4. Az ipari törvény. Előadó I. Bujoiu.

5. A szabadforgalmozásu szervezetek. Előadó C. R. Mircea.

6. A szállítás kérdései. Előadó C. Budeanu.

7. A külkereskedelem és a devizarendszer. Előadó Th. Ficinescu.

8. A fiskális törvényhozás kérdése. Előadó Iacob Peptea ig.

Az UGIR kongresszusa tehát a legsúlyosabb jelentőségű kérdések tárgyalását tűzte ki napirendre és az egyes kérdések előadóiul a leghivatottabb szakembereket kérte fel.

Visszleszámitolási hitelek nyújtását vette fontolóra a Banca Nationala

Bucuresti, november 6. Mitita Constantinescu, a jegybank kormányzója néhány nap óta a vidéki pénzüzetek helyzetét tanulmányozza. A válság, mint ismeretes, súlyos helyzetbe hozta a romániai bankokat. Még maguk a nagy betétállománnyal és visszleszámitolási lehetőségekkel rendelkező bucaresti nagybankok is nehéz helyzetben vannak. A bankvezetők az ország különböző városai-ban az utóbbi hónapok során sűrűn tartottak megbeszéléseket s ezeken arra a megállapításra jutottak, hogy szükség van a Banca Nationala támogatására és komoly visszleszámitolási hitelek ahhoz, hogy munkájukat folytathassák.

A vidéki intézetek illetékes helyen emlékiratot nyújtottak át, amelyben rámutattak nehéz helyzetükre s közölték, hogy visszleszá-

mitolási hitel nélkül kénytelenek lesznek rövidesen beszüntetni bankszerű működésüket. Mitita Constantinescu arra törekszik, hogy a lehetőségekhez képest teljesítse a pénzüzetek kívánságait. A jegybankban most igyekeznek tisztázni a vidéki bankok helyzetét. Lehetőség, hogy rövidesen a jegybank egy, esetleg másfélmilliárd lejt bocsát a vidéki pénzüzetek rendelkezésére visszleszámitolásra s átveszi az intézetek jó váltótár-cáját.

A pénzüzetek a visszleszámitolási hitelek birtokában megkezdhetik új kölcsönök folyósítását. Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a jegybank a visszleszámitolási egész rendszerét új alapokra készíthi helyezni s most dolgoztatja ki a hitelek elosztásának tervezetét és az ellenőrzés új módszereit.

Jön a tél! Meg akar szabadulni a gondoktól? Vásároljon azonnal sorsjegyet az erdélyi és bánáti legszerencsésebb főelárusításból:

Banca Ilescu S. A. Cluj

Rendelje meg szerencsesorsjegyet, beküldve a 40.050 számú postacsekken 207.— lejt.

A textilpiac helyzete

A szokatlanul rossz szeptemberi és októberi tüzletmenet a textilszakma forgalmát a minimumra apasztotta. Ez a pangás szakmai körökben azt az aggodalmat váltotta ki, hogy kereskedők az amugy is szigorú fizetési kondícióknak nem igen fognak tudni eleget tenni és sorozatos fizetésképtelenségekre kell számítanunk még ott is, ahol a kellő bonitás egyébként nem hiányzik. Annak, hogy a helyzet mégsem éleződött ki annyira, a magyarázatát abban találhatjuk, hogy a gyárak és engrossisták megértették azt a kényszerű helyzetet, amelybe a textilipar kereskedeleme önhibáján kívül jutott és a fizetési kondíciók enyhítésével, helyesebben hallgatóságos prolongációkkal, igen jelentősen enyhítették a kereskedők súlyos helyzetét.

Az elmaradt őszi szezon miatt raktáron levő készletek természetesen a téli árukat is nyomják, emiatt ez utóbbi cikkekben elég nagy a kínálat. A fizetési kondíciók lényegében változatlanok: a gyárak most is kikötik a harminc napos esedékességet, azonban ennek pontos betartásához méltányossági okokból nem ragaszkodnak és ráfizetéseket is elfogadnak.

A szövetkereskedelem helyzetét illetőleg a szeptember—októberi kampány igen győngye volt. A szövetárak lényegében nem változtak, a kollékekben azonban, amelyek vagy külföldi gyártmányok, vagy importált nyersanyagból készülnek, igen nagy az áremelkedés. Az őszi készletek egy jelentékeny része megmaradt, ami a tavaszi szezonban az árat és a keresletet előreláthatólag hátrányosan fogja befolyásolni.

A gyárak megjelentek a piacon tavaszi kollekcióikkal. A fizetési kondíciók a szövetgyárak részéről sem változtak s a gyárak elvileg ragaszkodnak az áruátvétel utáni fizetéshez. A jobb bonitású cégek azonban, eddig is 30—45 napos hallgatóságos hitelt élveztek, amelyet most, a rossz tüzletmenetre való tekintettel, a kereskedők egy nagyobb hányada is megkapott.

Michel Bélyeg-katalog

Európa Lei 171.—, Weit Lei 252.— LEPAGE-nál, Cluj, Postai utánvétellel. — Kérjen új albumjegyzéket a 25% redukált árral. Lepage, Cluj.

Aki egészségét szereti, nemcsak hogy mindig

Primeros GUM.!

használ, hanem azt melegen ajánlja minden barátjának és ismerősének.

Uj kezekben az orsovai Tesatoria Angio-Románá. Az orsovai Tesatoria Angio-Románá vállalata tárgyalást folytatott egy külföldi érdeklőséggel az egész gyárkomplexum átadása tárgyában. A tárgyalások hosszasan húzódtak. Adolf Jandrea Ostinaud Ollici (CS) cég opciót kapott nevezett cégtől és meg 17,000,000 lejért megvette a vállalatot. Ennek megelőzőleg komoly tárgyalások folytak a Lugoji Műmalom és Szövőde R. T.-al érdeklőségekben való működésre, ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre.

Tizennégymillió lejjel új textilgyári vállalat alakul Bucurestiben. M. Groz bucaresti textilgyár, valamint Silbermann Izsák vetnaggyereskedő és a Frañil Tailier között megállapodás jött létre egy új textilgyári vállalat felállítására. Az M. Groz gyárföldszinti szárnyában elhelyezett Jaquard szövőgépeket a Kaufmann Bernát cég tartja bérbe, melyeken főleg butorszövetet állít elő. A többi gépek kihasználására a fentebb említett két cég bevonásával részvénytársaságot alapítanak 14 millió lej alaptőkével. A ke nagyrészt Silbermann hozza be a vállalatba. Az új gyár pamut- és gyapjúanyagokat, főleg női kelmeiket fog előállítani. Csatulajdonjoga a gépekre a részvénytársaság megskalakulása után is változatlanul fennmarad.

A kontingentálási engedélyek illetékes clujai Iparkamara a kontingentálási hivatal távirati értesítést kapott, mely szerinti kontingentálási engedélyek után lerovatva 2%-os illetéket az illetékes Iparkamara kell lefizetni, máskülönbben a kontingentálási hivatal az igazoló nyugtát nem veszi figyelembe. A cégek u. i. időnyerés céljából a 2% illetéket részben a bucaresti Iparkamara fizették le.

Uj üvegyárat alapítanak Erdélyben. A diason új üvegyár van alakulóban, melyként laboratóriumi üvegek előállításával foglalkozna. Az alapításban egy clujai egyetem tanár is részt vesz.

Nem lehet magánpanaszra árdágitási eljárás indítani. A románai törvény 908—935 számú ítéletében kimondotta, hogy árdágitási eljárás nem indítható magánpanasz alapján. Az indokolás szerint csak árdágitási törv. 26. §-ban megjelölt hatóságok közegek jegyzőkönyve vagy feljelentése alapján van helye eljárás megindításának.

NYILTÉR *)

Krammer Lajos vállalatunk képviselői olyan cikkekre vett fel megrendeléseket, melyekre megbízása tőlünk nem volt, miután azokat nem is gyártjuk. Eppen ezért figyelemztetjük t. ügyfeleinket, hogy nevezett cégünk nevében előleg felvételére, valamint papírzsák rendelések felvételére nincs felhatalmazásunk. Kérjük, hogy neveltsék meg figyelmüket és azokat figyelembe nem vesszük.

„Hercules“ doboz- és reklámárú Cluj, Calea Regele Carol II. No. 10.

*) E rovatban közöltekért nem vállalunk felelősséget sem a szerkesztőség, sem a Munkáért.

A forgalmi adótörvény és módosításai magyarul kapható dr Mandel fordította ki Clujban, Cluj, Memorandului 24. Ara 30.— díjra 60.— lej (bélyegben).

Molnár Ferenc Nagy szerelem

Móricz Zsigmond: Komor 16
Szép Ernő: Adámcsutka, kötve
Hunyadi Sándor: Az ötpengős leány
Adams: Amerika éposza, 400 l. vázonok.
Waugh: Egy marék por, vk.
Schrenzel: Abesszinia, számos képpel térképpel, vk.
Roger: 3 csepp vér (detektív)
Footner: Frissen hantolt sir (detektív)
Aty összes versei (Könyvnap) diszkótés

Lepage-nál Cluj

Postai utánvétellel
Kérjen teljes könyvudományjegyzéket Lepage-tól.

Szabad-e az olasz követnek helyteleníteni a román kormány politikáját?

Kavarodás egy nyilatkozat miatt, melyben Ugo Sola olasz követ rosszalotta, hogy Románia is résztvesz a szankciókban

Bucuresti, november 6. Ugo Sola, Olaszország bucaresti követe néhány nappal ezelőtt nyilatkozatot adott az Argus munkatársának, amelyben egyebek között az Olaszország elleni szankciók kérdésével is foglalkozott. Az olasz követ rosszalásának adott kifejezést afölött, hogy Románia csatlakozott a szankciókhoz, rámutatva arra, hogy a kisország, különösképpen a mezőgazdasági országok csak ráfizethetnek az Olaszország felé irányuló kiviteli beszüntetésére. Nem annyira a népszövetségi paktum, mint amennyire inkább az angol imperiálista érdekek védelmében állnak a szankciók, amelyeket nagy államok ki tudnak játszani, de amelyek az exportáló kisállamoknak súlyos károkat fognak okozni. Az olasz követ felhívta a román közvéleményt, hogy tegye megfontolás tárgyává ezeket a szempontokat, amelyek Románia érdekeit tartják szemük előtt.

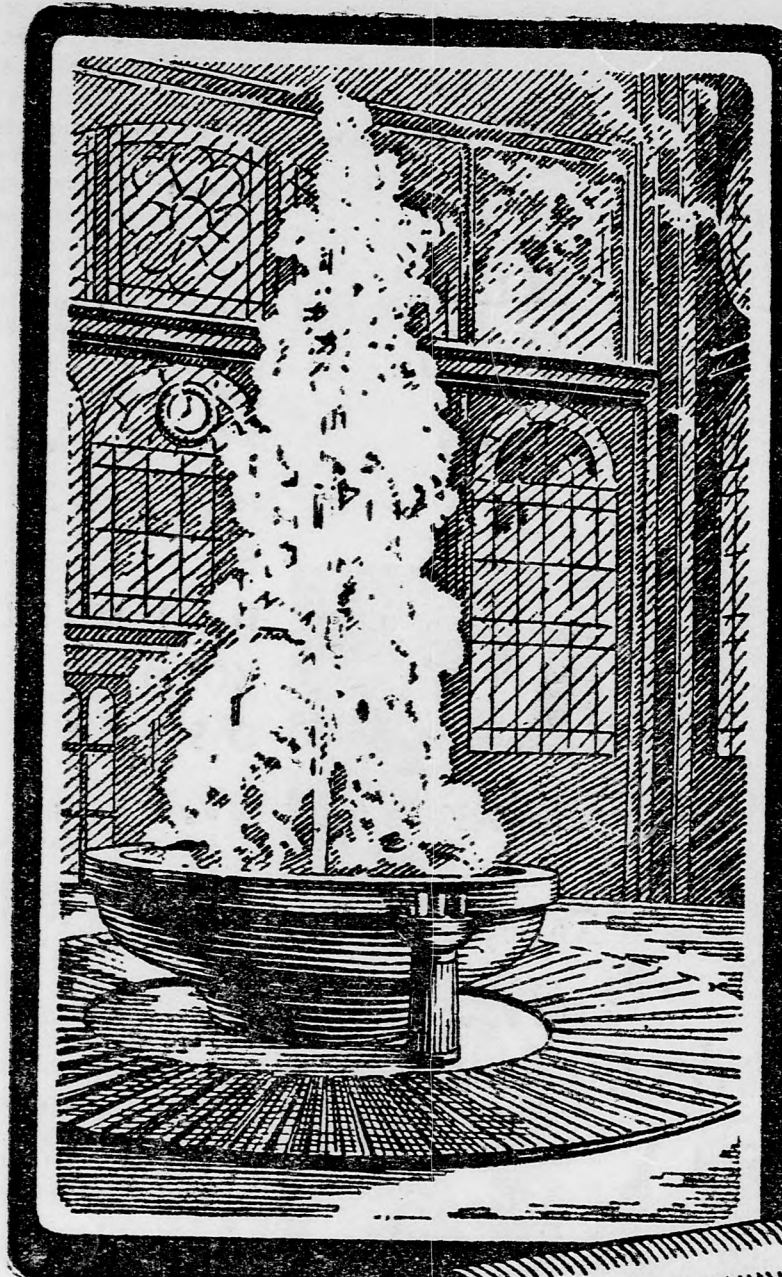
Az olasz követ nyilatkozata politikai körökben kinos feltűnést keltett. A jobboldali sajtó és a román közvélemény nagyrésze, sőt a kormány egyes tagjai is az olaszok pártját fogják ebben az abesszin konfliktusban: A követ nyilatkozata azonban így is rosszaló visszhangra talált, mert a diplomáciai világban teljesen szokatlan formában történt. Az üggyel kapcsolatosan Grigore Filipescu a következőket írja lapjában: „Egy diplomatának nem áll jogában polemizálni azzal a kormánnyal, amely mellett akreditálva van. A román kormány tudta, mit csinál, midőn csatlakozott a Népszövetség által elhatározott szankciókhoz. Tisztában volt azzal is, hogy milyen áldozatokat jelen számára a nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartása. És akkor előáll egy idegen nemzet képviselője és kifejti, hogy milyen kellemetlenségek származhatnak a szankciók alkalmazásából. Olaszország követének legfeljebb az a mentsége van, hogy nem az első diplomata, aki ilyen eszközöket használ. De tudja meg mindenki, hogy nem vagyunk hajlandók az ilyesmit továbbra is elnézni. Vajjon mit szólna Mussolini ahhoz ha egy mellette akreditált külföldi követ rá merne mutatni az olasz közvélemény előtt — akár a legdiszkrétebb formában is — arra, hogy hova vezethet a Duce politikája.

Ugo Sola ügyét mindezt fel fogjuk vetni a parlament előtt.”
A Zorile „Ideges diplomaták” cím alatt hasonló szellemben ír.

Laval lemondás helyett harcot hirdet a nyilt és burkolt támadások ellen

Párizs, november 6. (Rador.) Azon hírekkel ellentétben, hogy Lavalnak szándékában állana lemondani, a francia miniszterelnök látszólag erélyes harcot akar indítani a nyilt, vagy burkolt támadások ellen. Az Echo de Paris szerint Laval jövő kedden a kamara pénzügyi bizottságában nyilatkozni fog, kérve a bizottságot, vonja vissza határozatát a törvényrendeletek bizonyos megalkotási intézkedéseivel szemben. Annyi bizonyos, hogy az ülés előtt a kormány minisztertanácsot fog tartani, amelyen összes tagjai szolidaritást fognak vállalni Lavallal. Ha a bizottság nem változtat elhatározásán, Laval nem veti fel a bizalmi kérdést a kamarában, hanem a szenátusra bizza a kamarában esetleg felmerült módosító javaslatok elvetését.

Ünnepi istentisztelet, Mihály trónörökös névnapján, pénteken, nov. hó 8-án délelőtt 10 órákor a Reg. Ferdinand uti nagytemplomban hálaadó Tedeum tartatik, melyre a hitközség tagjai ezuton is meghivatnak.

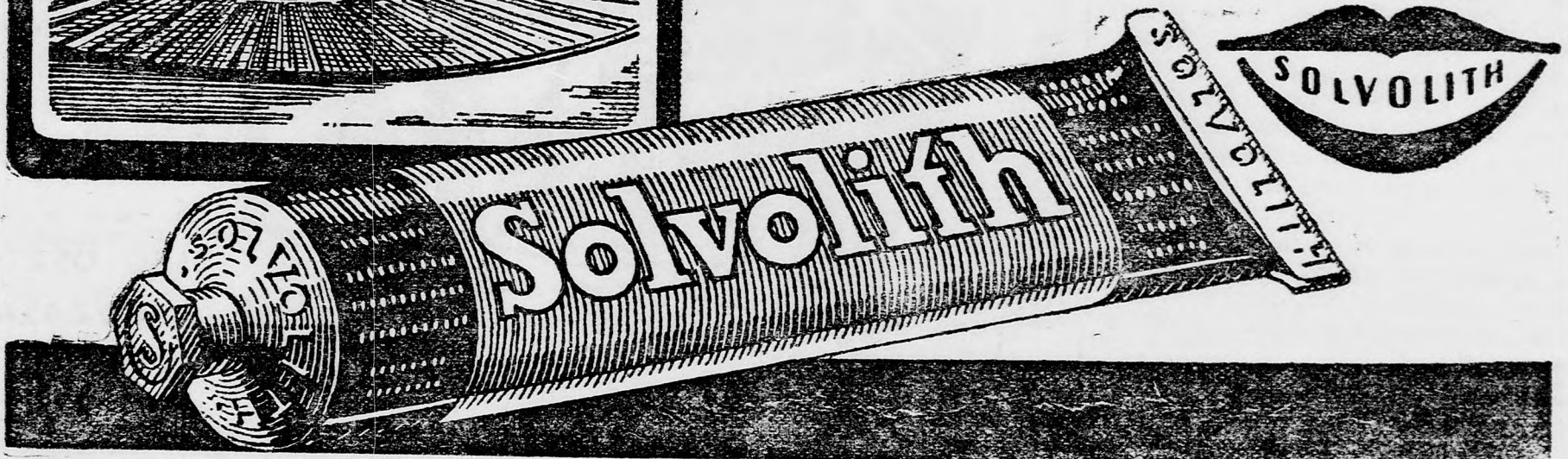

Solvolith

A Karlsbadi Forrassó feloldja a fogkövet — épuja, mint ahogy szétmállasztja a kőképződményeket az emberi szervezetben.

Solvolith - Fogpép

ha naponként használjuk, megakadályozza a fogkövet képződését, mert tartalmazza a természetes, köldő karlsbadi forrassót. A Solvolith-Fogpép pikáns, üdítő ízű.

Titulescu sem igen bizik az olasz-abesszin konfliktus békés elintézésében

A külügyminiszter súlyosnak látja a nemzetközi helyzetet. Miért csatlakozott Románia az olaszellenes szankciókhoz?

Bucuresti, november 6. (Az Uj Kelet tud.) Titulescu külügyminiszter, aki szerdán este a fővárosba érkezett, a Rador távirati iroda utján nyilatkozott a sajtónak az olasz-abesszin konfliktusra és a nemzetközi helyzetre való kilátásairól.
— A nemzetközi helyzet súlyos — mondta Titulescu. Minden erőfeszítés megtörtént abban az irányban, hogy egyrészt a népszövetségi tagállamok lelkiismeretesen alkalmazzák az alapokmányból fakadó kötelezettségeket, másrészt, hogy Olaszország és Etiópia között minél előbb létrejön létre egy igazságos béke. Valamennyien szeretnők hinni, hogy az ebben az irányban történő erőfeszítések minél előbb sikerrel járnak és nem lesz szükség sokáig a megtorló intézkedések alkalmazására.

Mindenesetre élesen ellentétes és bonyolult érdekek forognak kockán s így nem lehet teljes bizonyossággal állítani, hogy ez a mindenki által kívánt cél elérhető lesz. En, mint román ember, Olaszország barátja és a béke híve, a legmelegebben óhajtom, hogy a béke létrejöhön. Bármennyire is oszlanának meg a vélemények a fennálló ellentéteket illetően azok számára, akik a legutóbbi genfi eseményeket átélték, egy dolog bizonyos: a megtorló intézkedések gépezete, jóllehet elsőszemben kerül sor a 16. szakasz alkalmazására, oly pontosan és gyorsan működött, hogy az még a Népszövetség legadázzabb ellenfeleit is lefegyverezte. Azt, ami Genfben történt, nem szabad kizárólag az olasz-abesszin konfliktus prizmáján keresztül megítélni. Azt kell figyelembe venni, hogy egy hasonló viszály holnap Európában törhet ki. Amikor ezt mondom, távol áll tőlem a gondolat, hogy egy bizonyos államra célozzak. Amíg az ellenkezőjét be nem bizonyítják, kötelességünk elhinni, hogy az összes népek egyaránt csüngenek a béke ügyén. Egy új európai háború következményei azonban annyira borzalmasak lennének, mindenki számára, hogy míg Genfben a jövőt tartottuk szemünk előtt, midőn akcióbba léptünk nem egy bizonyos

valaki ellen, hanem valamiért: az európai béke minden áron való fenntartásáért.

Ha már Olaszország és Etiópia között helyre állott a béke, és az más oldalról lesz veszélyeztetve, a most teremtett precedens alkalmas lesz arra, hogy elvegye bárkitől a támadó kedvet. Ne felejtjük el, hogy Olaszország a Népszövetség egyik legnagyobb megbecsülésnek örvendő tagállama, míg Abessziniának egyetlen államal sincs katonai szövetsége. Midőn egy olyan állam elleni támadásról lesz szó, amelyet védszövetségi szerződések óvnak, a katonai megtorló intézkedések ugyanolyan szerepet fognak játszani, mint a gazdasági szankciók és a kollektív biztonsági rendszer ily módon teljes mértékben érvényesülne. Olyan államokat, mint Franciaország, Spanyolország, Portugália és Románia, amelyeket évszázados baráti és faji

kapcsolatok fűznek Olaszországhoz, kizárólag a háborútól való félelem és az ennek megakadályozására irányuló kívánság bír rá a szankciókkal kapcsolatos állásfoglalásra. Ez adja meg a Genfben történtek igazi értelmét. Románia továbbra is meleg barátsággal viseltetik Olaszország iránt. Ha a horizontot másutt nem zavarják meg és a legutóbbi hetek eseményeiből eltűnik minden, ami zavart keltett és kelt, úgy a konfliktusból csak az maradhat meg, ami Olaszországot az építő béke azonos szeretetében az összes népekhez fűzi. Minden attól függ, hogy az egyes államok hogyan fogják fel kötelességüket saját magukkal és a többi államokkal szemben.

Eddig a nyilatkozat, amelynek kétségtelenül mosakodásszerű jellege van, nyilván a román közvélemény exponáltan olaszbarát részével szemben.

Nem Strasser Károly gyilkolta meg Farcaşanunét?

Egyre bonyolultabb a párizs—bucuresti gyorsan történt rablógyilkosság

Bécs, november 6. (Az Uj Kelet tud.) Farcaşanu Mária meggyilkolásának körülményeire, Strasser Károly kihallgatása nemhogy világosságot derített volna, hanem még sötétebb hmályba burkolta az amugyis titokzatos rablógyilkosságot. A budapesti diák letartóztatása és kihallgatása után a világsajtó, mint megoldott rejtélyt kezelte a bucaresti tanárnő meggyilkolását. Strasser mindent bevallott a svájci nyomozó hatóságoknak. Elismerte, hogy ki dobta az asszonyt a robogó vonatból.

Az újabb nyomozások azonban olyan irányba terelődtek, hogy Strasser Károly vagy nem követte el egyáltalán a gyilkosságot, vagy pedig büntetését nem akarja kiadni. A diák vallomása ugyanis nem fedti

a gyilkosság körülményeit. Strasser állítása szerint Farcaşanunét kidobta a vonatból, viszont a hulláról hiányoztak drága ékszerei, amelyekről Strasser nem akar tudni. A nyomozó hatóságok valószínűnek tartják, hogy nem Strasser követte el a rablógyilkosságot, viszont érthetetlennek tűnik, hogy miért vállalta magára azt. Strasser ártatlansága mellett vélik bizonyítani a bécsi nyomozó hatóságok, hogy a bécsi vonatszemélyzet személy leírása nem egyezik Strasser külsejével. A svájci hatóságok néhány napra kiadják Strasszert Ausztriának, ahol ki fogják hallgatni a diákokat még egyszer és szembenesíteni fogják az osztrák vonatszeméllyel.

A nők elmondják

Rachel Crothers színművének bemutatója a Magyar Színházban

A különös cím szimbolikus jelentőségű akar lenni: a nők általában elmondják egymásnak bajait, szenvedéseiket, mert a színpadon keresztül akarnak könnyíteni szívükön.

Néha azonban rossz helyen és nem alkalmas pillanatban szólják el magukat — s akkor kész a tragédia, vagy a megbánás, mindenesetre a komplikáció.

Rachel Crothers, ez az igen tehetséges amerikai író az asszonyi közlékenységnek egy ilyen pillanatát viszi színpadra s a véletlen dieux ex machinája segítségével eleven és aktuális kérdésekre és lelkiállapotokra reflektoz leleplező fényt.

Crothers az intellektuálisan kiváltságosnak mondható leány és a nősi férfi szerelmét viszi színpadra s igazi amerikai elfogultsággal úgy Nerozálja női alakjait, hogy mellettük a férfiak vagy korlátozottak, vagy neveléses trubadurok, vagy „gaz” csábítók maradnak.

Egy elfogultsággal Xantippét is angyalá lehetne varázsolni és Sokrateset is düseldorf-i rémmé lehetne átalakítani.

Európai szemmel nézve: a színdarab író-nője éppannyira nem ártja tan báránya, mint gyáva és a végső pillanatban visszarettenő Don Juanja s bevallott harminc éves kora ellenére éppúgy még mindig a jó meleg jászolba kívánczik, mint a „martirsorsot” nyögő, de utolsó percig kitartó feleség.

Ami mégis vonzóvá teszi ezt a darabot — az amerikai egyszerűsége, találó szellemessége, csaknem nemesnek mondható humora. A színdarab Brigittája csupa élet, csupa fölény, csupa derű, szeszélyességében is ember-szerű, öniróniájában is jóindulatot sugárzó teremtmény. A szerelmes Jimmy is igazi amerikai karakter: komplikátlan, őszinte, fájdalomában is messzeszó a fellengző és tetterő tragikum zordságától.

A mese maga kerek, egész és főleg érdekes lett volna egy jó előadásban.

De ezt igazán nem állíthatjuk, hogy az előadás jobb kalkulust érdemelt az elégségesnél. Szerepemtudás, vontatottság jellemezte az előadást s hogy ennek ellenére mégis kiérezük az előadásból a darab üdítő humorát, színpadi kvalitásait, azt ezuttal kizárólag Harmath Jolán pompás alakításának köszönhetjük, aki Brigitta szerepében valóságos remekelt. Balázs Samu kiünő tehetsége is szunyacsni látszott: talán nem feküdt neki a szerep s így nem is ambicionálta. Váró Annie ügyesen alakította nehéz szerepét és sikerült neki reálisá tenni az író női alakját. Alakja rendkívül dekoratív hatott a színpadon. Nagy István úgy játszotta meg az amerikai yenki-kiadó figuráját, mintha vidéki magyar zseni lett volna. Egészen kedves volt Lantos Béla. Budaházy Magda nem tudta érzékelteni a newyorki kiadó feleségének lelkiállapotát. Lélekfestése valószínűtlen és egyhangú volt. A newyorki körülményi weekend-ház színpadi beállításai illuziókeltő volt.

(s. l.)

„Pistukának cipőcskét és harisnyát, Julisnak ruhácskát és MINDKETTŐNEK EGY-EGY NEGYED SORSJEGYET vásároltam”

SZÍNHÁZ-FILM

NAGY DARAB
NAGY SZEREPOSZTÁS
NAGY KIÁLLÍTÁS
NAGY SIKER
NAGY SZERELEM

Rendkívüli filmbemutató Clujon. Maurice Chevalier a „Királynő férje”, „Nevető főhadnagy”, „Vig özvegy” feledhetetlen címszereplőjének legújabb filmjét „Csalj meg drágám” (vagy „A Follies Bergeres ura”) volt alkalmunk bemutatón látni. Rég nem évezünk ennyire filmet, mint ezt. Az első jelenettől az utolsóig mulattató. Kedves tartalma mellett pompás rendezése van. A legmodernebb, minden fantáziát felülmúló ruhák, csodás táncok, fiúbemészó slágerdalok teszik feledhetetlenné ezt a filmet. Maurice Chevalier, a közkezdelt művész, színpokázik a szellemtől és jókedvtől. Nem is csoda, hisz Hollywood legszebb girljei szerepeinek, mint partnerei. Ezek közül megemlítsük: Merle Oberon (VIII-ik Henrik filmjéből ismert művész) és Ann Sothorn. — Aki kellemeesen akar elölni két órát, az okvetlenül nézze meg a filmet, mely mai napról kezdve fut a „Select” mozgóban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:
Csütörtök 8½: A nők elmondják. (Harmadszor.)

Péntek 8½: Nagy szerelem (Molnár Ferenc legújabb vígjátéka, a budapesti Vigszínház óriási sikertől műsordarabja. Károlyi Leona vendégfelléptével, Harmath Jolán, Fényes Alice, Váró Annie, Czopán Flóri, Balázs Samu, Lantos Béla a főszerepekben. Premierbérlet 11. sz.)

Szombat 8½: Nagy szerelem. (Másodsor.) Rendes bérlet 11. sz.)

Vasárnap d. u. 6: Nagy szerelem (Harmadszor.)

Hétfő este 9: Nagy szerelem. (Negyedsor.) Hétfő 8½: Nagy szerelem. (Ötödször.) Kedd 8½: Nagy szerelem. (Hatodsor.) a prózai együttes bucsuja, turnéja előtt.)

A Sorsjátékon játszanak egyenértékű a biztosítással, mert egészen világos mindenki előtt, hogy biztos és kétségtelen esélye van a nyereségre. A sorsjáték bármelyik játékosát választhatja a szerencse. Minden hónapban, pontosan és bizonyosan, 15-én a játékosok egész hosszú sorának nyernie kell. Négy hónap leforgása alatt, egy sorsjáték idején.

35 SZEMÉLY NYER EGY ÉS HAT MILLIÓ KÖZÖTTI ÖSSZEGET.

Maga a terv a legjobb bizonyíték.

Kérje el a sorsjegyrészt és tanulmányozza át gondosan.

Teljesen helytelen, ha MINDENT a szerencséről vár. De még helyetlenebb, ha orra előtt becsapja ajtáját. 200 leírta havonta.

NOVEMBER 15.-én van az ELSŐ OSZTÁLY HUZÁSA.

Maga van az az ideje, hogy sorsjegyetel vásároljant

ROMAN OPERA MUSORA

Pénteken, november 8-án: Tosca (Adrián C. Cirtiu tenoristával.)
Szombaton, november 9-én: (Iskolai matiné): A végzet hatalma.
Vasárnap, november 10-én (este): Aida. (Dinu Bădescu tenoristával.)
Hétfőn, november 11-én: Rigetto. (Adrián C. Cirtiu tenoristával.)

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma csütörtökön a legjobb film! Legnagyobb siker! Kizárólagos joggal: Kis mama (Kleine Mutti). Fősz.: Geál Franc, Veres Ernő, Huszár Pufi és Pest kedvence, a kis Baby Bandi. Jegyelővételei délután 3-tól a mozgó kasszájánál. Számozott helyek. Minden kedvezményes és szabadjegy érvénytelen. A filme monopoljoga a Filmcentrala cégé.

EDISON MOZGO MUSORA:

2 monumentális filmre: I. W. S. van Dyke — Eszkimo — az északi sark „Trader Hornja”. — II. Fra Diavolo — Sztan és Bran. Ezen előadások látogatása iskolásoknak meg van engedve. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

Tér és forma

Építőművészeti havi lap. Remek ház-lakás-tervek képek, eszmék, modern kivitelek szakcikkek, stb. Évi előfizetés Lei 1122.—
Lepage azonnal küldi az ideai számokat, utánveszi az összeget. Egyes szám Lei 132.—
Korábbi mutatószámot 80 lej bélyegkülcs ellenében küld, de csak ha a hirdetésre hivatkozik.

Lepage Cluj

Jegyzék ingyen

APRÓ HIRDETÉS

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskor 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligéje levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hülygek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényelnek megfelelően akar nőülenni, az vegye meg bármelyik dohánytözséjében az Economist közgazdasági és házassági hírlapnyit s célját hamar elérli. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

Prima gyapju kabát, pu st, leszálló árban kiárusítok. Textiláruház, Piața Mihai Viteazul 39, Vlad mellett.

vágott libát minden mennyiségben szállít Klein, Salonta, Horia 43.

Intelligentes Kinderfräulein mit Praxis wird gesucht. Zuschriften mit Ansprüchen sub „2” Löbl hirlapiroda, Arad

Elemi és középiskolai növendékek tanítását elvállalom. „Szorgalmas” jelégére.

Román, magyar, német perfekt gépróna és levelező állást keres. „Megbízható” jelégére. Cim a kiadóban.

Pianinó eladó 14.000 lejért. Cim a kiadóban

Bármilyen fizetéses állást vállalt érettségizett fiatalember. „Megbízható” jelégére.

Kézpénz s prima referenciákkal rendelkezem, Bucuresiben lakom, tizéve, egész Regátot dolgozom. Kereskedelmi, vagy Iparvállalatok képviselőt keresem. „Szorgalom, becsület” jelégére.

Megbízható zsidó fiatalember, aki borkészítésben perfect, jó fizetéssel felvétetik. Schreber, Hida, jud. Salaj.

Kétszoba-konyha, komfortos lakás azonnali kiadó. Str. Masaryk 19.

Liebermann Sári, okl. francia tanárno lakását a helyezte Regele Ferdinand 67. út (főútszint jobbra), ahol a franciayelv oktatását folytatja.

Eladó jókarban levő szép perzsa bunda megtekinthető Mandelbaum szűcsnél, Regatta Ferdinand 20.

INGYEN

utazás Bucurestibe

„CA-BU” füzettel

Kapható: Az „Europa” Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat irodájában.

1. „Europa” Organizația Națională Română de Voiaj si Turism.

„Economia” Piața Unirii Nr. 23.

2. „Europa” Organizația Națională Română de Voiaj si Turism.

„Hermes” Cal. Reg. Ferdinand 13

Utazót

kerestünk Erdély és Regát részére ki a festék és vegyszerműveiben teljes jártassággal bir.

Csak bevezetett elsőrendű munkások jelentkezzenek „STABIL” jelégére a kiadóban.

HIREK

Modern csillárt olcsón
Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Az alkotmányos front jasi gyűlése. Bucarestből jelentik: Az alkotmányos front vasárnap, november 18-án gyűlést tart Jasióban, amelynél Averescu marsall és Gh. Brațianu is felszólalnak.

Jogerős Dumitrescu csendőrtábornok felmentése. Bucarestből jelentik: A semmitörvényszék tegnap elutasította a legfőbb katonai bíróságnak Dumitrescu tábornok ügyében hozott ítélete ellen a „törvény erekében” intézett felfolyamodását. A semmitörvényszék ítélete joggyakorlatot vezet be.

Lemondott a kanadai miniszterelnök-helyettes. Melbourneból jelentik: Lyons miniszterelnök közölte, hogy Hughes miniszterelnök-helyettes lemondott a Genfben hozott szankciók ellen tett nyilatkozata miatt.

Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. A forró évszázadokban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a Ferenc József viz rendkívül értékes hatását vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek váltólázzal együtt lépnek fel.

Százlejeseket hamisító bandát fűltek le a regátban. Bucarestből jelentik: A medinai-megyei Grăia községben újabb pénzhamisító bandát fedeztek fel. Ilie Florea, Neculae Neculae és Miran Constantin nevű egyéneket letartóztatták. Nagymennyiségű 100 lejest találtak.

Lakjon Budapest szívében!
Merano szálloda
IV. Bécsi-ucca 2.
Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
Különösen felszerelt olcsó szobák, előrendelő konyha.

Uj társashelyregek!
Központi fűtés. — Hideg-meleg fűtés. Liftszállítás le és fel. — Panziórendszer.

A clujai Zsidó Nőegylet első teadélutánja. Először, vasárnap délután öt órakor tartja a clujai Zsidó Nőegylet ezidei első teadélutánját a Palace kávéházban. Ezek a rendezvények a város zsidó társadalmi és karitatív munkájának legszebb és leghasznosabb szórakozásai. Bárán állíthatjuk, hogy az ilyen természetű délutánok közül a legnagyobb népszerűségnek ezek a teadélutánok örvendenek. A hölgyek, akik rendezik, buzgóságukkal és kedvességükkel tesszik vonzóvá a nivós teadélutánokat, amelyek tudvaleg a legnemesebb célok egyikét szolgálják: árva és elszegényedett gyermekek téli felszerelését. A rendezvény iránt már eddig is városszerte nagy érdeklődés nyilatkozik meg.

Hogyan került a tengerbe az argentinai kolbász? Rejtélyes esetet jelentenek Marseilleből. Az ottani kikötő közelében a tenger 250 ládát mosott ki a partra. Minden egyes ládában 40 kilogramm argentinai kolbászt találtak. Beátó nyomozás kiderült, hogy megállapították, honnan származik a partra vetődött rakomány. Annak kérésére, hogy az utóbbi időben Marseille-i partok közelében nem súlydöntő tengeri hajó és így a legkülönbözőbb kálagutások kaptak szárnyra. Vannak, akik azt hiszik, hogy a 250 láda csempészrakomány, míg mások arra gyanakodnak, hogy a szállítmányt Olaszországnak szánták és ismeretlen kezek a tengerbe hajították, hogy a címzett ne kapja meg az árut.

Sidy Thal Clujra jön

A kiváló diva filmkarriert csinál. Külföldi utja előtt bucsuzik a clujai közönségtől

Cluj, november 6. Néhány nap mulva, e hó 16, 17 és 18-án a clujai Magyar Színház színpadán újra látni fogjuk Sidy Thalt, a nagynevű jiddis primadonnát. A diva, aki tavaly játékaival és elbűvölő temperamentumával és bájos énekével valóságos lázba ejtette a clujai közönséget, időközben a főváros közönségét hódította meg. Bucarestben hatalmas sikerei voltak, amiktől visszhangzott az egész fővárosi sajtó és az igazi művészetet kedvelő közönség.

Sidy Thal néhány új darabot tanult be és ezeket fogja bemutatni Clujon. Ezek közül Urke Nahalnik egyike a legszebb és leghatásosabb szerepeinek. Egy szegénysorsú diákleányt ábrázol benne, aki, hogy folytathassa tanulmányait, mint bérkasszony, lokálban tölti el éjszakáit. Ebben a szerepben két lelkiséggel kell küzdenie az alakító művésznőnek. Az egyikben ábrázolnia kell a ko-

moly, törekvő és tudományos pályára felkészülő fiatal nőt, aki a lelke mélyén meg van győződve róla, hogy egykor nemcsak kenyeret fog szerezni, hanem tudományával tovább fogja fejleszteni a kulturát. Másik arculata kevésbé ambiciózus. Erzi és tudja, hogy a művészet terén nincs keresni valója, mert nem adatott meg neki az a képesség, amely a művészet magasságába emelheti. Ő csak egyéni szeretetreméltóságának varázsával tud hatni és pedig főleg a férfiakra. Ezt az éjjeli mulatóhelyen ki is aknázza, hogy pénzt keressen tandíjra, könyvekre és életének fenntartására. Így hát magának a darabnak is kettős problémája van, amit azonban a darab műfaja szerint könnyedén kell megoldani. Sidy Thal egészen egyedülálló művészetével csinálja ezt. A darab száznál többször ment Bucarestben, óriási sikerrel.

Select Muzgó Mai kezdettel:

Maurice Chevalier

legújabb filmje az elképzeltől legpompásabb, legképrázatosabb és legelegánsabb látvány:

Csalj meg drágám!

A többi szerepekben:

MERLE OBERON, ANN SOTHERN. Műsoron kívül a legújabb FOX-hiradó

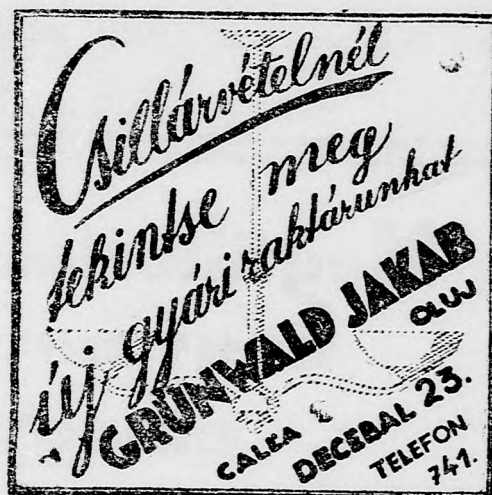
Egy millió dollár a legtöbbgyermekes anyának. Torontóban (Kanada) a legtöbbgyermekes anyák részére egymilliódolláros díjat tűztek ki. Eddig az olasz Bagnoto Mária áll az élen kilenc gyermekkel. A jelentkezés a díjra szombaton éjfélkor zárul.

A bucuresti szovjetkövet románul beszélgetett Titulescuval. Bucarestből jelentik: A lapok Titulescu érkezéséről irt beszámolóikban közlik, hogy Ostrovski szovjetkövet románul köszöntötte a külügyminisztert, akivel általános meglepetésre, néhány szót váltott az ország nyelvén. Az orosz követt rövid ittartózkodásának ideje alatt elég jól megtanult románul.

Wotan-kultusz a német egyetemeken. Berlinből jelentik: November elején nyitott meg a németországi egyetemek, amelyeknek programjába már erősen behatolt a hitlerizmus. Olyan körülményes munkaterületek, amelyeken eddig szaktudományi módszerekkel tanítottak és amelyekhez csak bizonyos pályákra készülő ifjak iratkoztak be, most kötelezővé válnak minden diák számára. Így a politikai tudományágak közül minden diáknak hallgatnia kell az államról szóló ismereteket és a teológiai tudományokat. Minden diák tartozik ezenfelül az általános vallás- és egyháztörténeti előadásokat hallgatni. Az előadók természetesen hé próbas horogkeresztesek. Ezek a professzorok a kereszténység lényegéről, a germán vallásról és a kereszténység germanizálásáról is tartanak a különböző egyetemeken felolvasásokat. Fontos és általános tantárgy a német egyetemeken még a külföldi németekről szóló ismertetés. A római és régi jogtörténet mellett intenzíven fogják tanítani a germán és német jogtörténetet, természetesen a nemzeti szocialista párt „tudományos” szemponjai szerint. Nagyobb teret nyújtanak ezenfelül a publicisztikai tudományoknak. Ide tartozik a „szerkesztő erkölcsé” című tantárgy is. Legnagyobb munkakört biztosítanak azonban a fajbiológiának, amelyet nemcsak a természet-tudományi fakultások hallgatói tartoznak látni, hanem az egyetem összes hallgatói.

A déji Wizo eszoport november hó 9-én, szombaton este 8 órakor a Clonista Otthonban műsoros előadást rendez. Az igen érdekesnek ígérkező előadás iránt városszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Köszönetnyilvánítás. Drága, jó gyermekemnek, szeretett hugunknak, Jámbor Flóriának temetésén és gyászoló napjainkban minden oldalról annyian kerestek fel vigasztaló soraikkal és részvéltatogataikkal, hogy csak ezúton tudunk hálás köszönetet mondani mindazoknak, akik résztvevő szívvvel igyekeztek mérhetetlen fájdalmunkat enyhíteni. Özv. Jámbor Adolfné, Jámbor Miklós, Jámbor Ferenc.

Adomány. Léb Fánika és Grün Sanyika által gyermekszínház előadásuk alkalmából a Keren Kajemethnek adományozott 100 lejti köszönettel nyújtásuk. — A K. K. L. iroda.

A maglavitzi csodapásztor végigzárndokolja az országot. Maglavitból jelentik: Petrache Lupunak szándékában áll végigvándorolni az országon, mert „az Isten utasította, hogy ha beáll a hideg, vegye a botját és menjen prédikálni az országban.”

Százezer lejt adott Mária királyné a főváros szegényeinek. Bucarestből jelentik: Mária királyné, születésnapja alkalmából 100,000 lejt adományozott a főváros szegényei számára.

Hogyan játszhat az osztály-sorsjátékon?

Már több ízben fordultak hozzánk olvasóink azzal a kérdéssel, nem létezik-e olyan játéklehetőség az osztály-sorsjátékon, amely kisebb betét mellett nagy nyereség lehetőségeket nyújt. Erre a kérdésre most módunkban van a következő — azt hisszük, érdekes — választ adni:

Tényleg létezik olyan rendszer, amely mellett mindenki olcsóbban és kedvezően próbálhatja ki szerencséjét. Ez a rendszer az úgynevezett társas, vagy csoportos szisztéma.

A sorsjegyárúsnál vannak társas, vagy csoportos listák, amelyek 10 különböző számú negyedsorsjegyre vonatkoznak, amelyek azonban mind különböző számjeggyel, azaz 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-cel végződnek. E negyedsorsjegyeket csakis azoknak adják ki, akik e csoportrendszer szerint játszanak és egy-egy csoportban legfeljebb tízen vehetnek részt.

Minden résztvevő 200 lejt fizet, annyit, mint egy negyed sorsjegyet és ezért egy részvételi jegyet kap, amelyen mind a 10 sorsjegy száma áll, amellyel a csoport tagjai játszanak.

E rendszer előnyei igen nagyok. Mindenekelőtt 200 lejtel 10 tőrs- és 10 melléksorsjeggyel játszik. Bármelyik sorsjegy nyer, a nyereséget a csoport tagjai között osztják fel úgy, hogy mindenkire a nyereségek egy tizede jut.

Másrészt ezzel a rendszerrel olcsóbb a játék, mert az osztály-sorsjáték játékterve szerint 10 egymásután következő számmal végződő sorsjegy közül — és a csoportos játékban ez a helyzet — a sorsjegyek egyike a sorsjáték végéig legalább a betétet nyeri vissza. Ez benne foglaltatik a játéktervben, úgy, hogy ez minden kétségen felül áll. Annak a csoportnak a résztvevői tehát, akik 10 egymás után következő számjeggyel végződő sorsjeggyel játszanak, egészen bizonyosak afelől, hogy bizonyos összeget nyernek, amely felosztva a résztvevők között, a sorsjegy árát és esetleg még valami nyereséget is fedez.

Akik ilyen tízes csoportban játszanak, egészen bizonyosak afelől, hogy bizonyos összeget nyernek, amely felosztva a résztvevők között, a sorsjegy árát és esetleg még valami nyereséget is fedez.

Akik ilyen tízes csoportban játszanak, mindezen előnyöket élvezik. De emellett játszhatik különállóan is egy negyed sorsjeggyel és e módon próbálhatja ki szerencséjét. Ezen rendszer mellett a játékosnak egészen kis kockázat mellett a legnagyobb nyeresési esélye van.

Alulírott Koppel Jakob és Glancz Izrael aradi baromfikereskedők a t. üzletfeleink tudomására hozzuk, hogy az általunk forgalomba hozott hus- és zsírneműek (nyers és füstölt libahus, hár, stb.) szigorúan kóser.

Az általunk vágott húsmenüt az aradi izr. hitközségnél több évet töltött első sakter végzi, kinek több neves ort. rabbittól „kabole”-je van.

Megjegyezni kívánjuk, hogy csupán üzleti érdekből nyilvánították tréfónak az általunk forgalomba hozott húst.

Koppel Jakob
Glancz Izrael

UJ KELET Legújabb hírek

A hirtelen beállott esőzések miatt megállott az olasz előnyomulás az észak-abessziniai fronton

A déli fronton fontos abesszin csapatmozdulatok vannak. November 8-ika előtt nem valószínű, hogy az olaszok újabb támadást indítsanak Makalle ellen

London, november 6. Az észak-abessziniai frontszakaszon váratlanul beállott felhőszezon miatt az olasz előnyomulás megállt. A nagy eső következtében a patakok megduzzadtak és a vidék iszaptepperré vált. Eppen ezért valószínűnek tartják, hogy Északabessziniában a katonai műveletek néhány napig szünetelni fognak. Az északi hadműveleti területen az olasz derékhad felelton van Adigrat és Makalle között. Az olasz csapatok 25—50 kilométernyire állanak Makallé-

tól. De Bono tábornok csapatai meg vannak győződve, hogy egy újabb támadás esetében a várost feltétlenül elfoglalják. Az északi fronton nyolcszáz teherautó szállít élelmiszert és municiót a csapatoknak. Egyes alakulatok már elérték a város falait, viszont a tegnapi Makalle felől közeledő abesszin csapatok nyomát elvesztették.

Nem tartják valószínűnek, hogy az olaszok 8-ika előtt elfoglalják a várost.

ai azt bizonyítják, hogy Roosevelt felhívása ellenére a petroleumkivitel Olaszországba jelentékenyen emelkedett. Ezzel kapcsolatban a *Matin* azt hangoztatja, hogy az Egyesült Államoknak a petroleumszállítások ügyében közelebb kell állniuk a szomszédos országokhoz. A lap közli azt a londoni hírt, hogy Stanhope angol államtitkár a felsőház ülésén már be is jelentette, hogy Anglia követi a ténylegesen az amerikai felfogást. A *Matin* emiatt méltatlankodik és azt szövegezi le, hogy Franciaországot becsapták, mert nem szállíthatja búzáját és élelmiszerét Olaszországnak, de viszont a petroleumtermelők továbbra is megtalálják üzleti hasznukat, sőt fokozhatják azt.

Róma, november 6. Az olasz kormánykereskedők uniója elhatározta, hogy nem importálhat semmit azon országokból, amelyek a szankciókat alkalmazzák. Kivételt tesznek a legszükségesebb tudományos és technikai munkákkal. Rómában elhatározták, hogy bejötténi fogják a szankciókban résztvevő államokból származó gyógyszereket is.

London, november 6. Tegnap megkezdődtek a megbeszélések az olasz tengerészeti küldöttséggel a decembertől kezdődő konferencia programjának előkészítése ügyében.

A déli fronton nagy akció van előkészületben

A déli fronton a Havas távirati iroda értesülése szerint az abesszin haderők Harrar és Dzsidziga felé tartanak, ahová az olaszok rendszeresen menetelnek. Az ogadeni fronton sűrűn megismétlődő bombázásokból arra következtetnek Addis-Abeában, hogy nagy akció van előkészületben.

Abesszin részről fontos csapatmozdulatokat hajtottak végre.

Dzsidzigából nagymennyiségű hadianyagot is irányítottak Ogadenbe. Dolotól északkeletre abessziniai portyázók nyugtalanítják az olaszok szárnyállásait.

Az intrasigeant távirata szerint Gugsba herceg biztosította az olasz főparancsnokságot arról, hogy a légi felderítő rajok által Makalle körül megállapított katonai erők nagyrésze az ő hívei sorából kerülnek ki. Ezek alig várják, hogy átálljanak az olaszokhoz.

A londoni abesszin követség megcáfolja azt a hírt, hogy a négyes majdnem merénylet áldozata lett. Zimmermann, a *Völkischer Beobachter* Addis-Abeában tartózkodó munkatársa szerint a négyes fia a napokban az abesszin fővárosba érkezik. Mihelyt az uralkodóhelyettes Addis-Abeában lesz, Haile Selassie elutazik a főhadiszállásra.

Enyhült a helyzet Anglia és Olaszország között?

Mussolini és Sir Eric Drummond tegnapi megbeszélései élénken foglalkoztatják a francia politikai köröket. A Havas római tudósítója szerint a megbeszélésből a helyzet enyhülésére lehet következtetni. A Havas londoni levelezője szerint angol köröknek az a véleménye, hogy ha egy második olasz divízió is elhagyja Libiából, ez az elégtétel kielégítene Angliát.

Mussolini és Drummond tárgyalásait Londonban is élénken kommentálják. A Reuter tudni véli, hogy a tárgyalások a Földközi tengeri helyzettel állottak kapcsolatban s habár nem vezettek pozitív eredményre, mégis optimizmus nyilvánul meg. Mussolini emlékeztette Drummondot a libiai hadoszta visszavonására és azt a reményét fejezte ki, hogy Anglia értelmeli fogja tudni ezt a gesztust. Drummond igenő választ adott, de megjegyezte, hogy Libiában még hatvan ezer olasz katona van, tehát háromszor annyit, mint az egyiptomi és angol katonák létszáma.

Az angol nagykövét kijelentette, hogy kormánya még nem tekinti elérkezettnek az időt a Földközi tengeren koncentráli haderők csökkentésére.

Angol diplomáciai körökből szerzett értesülések szerint Mussolini és Sir Eric Drummond eszmecseréje előbbre vitte az olasz-angol félreértések tisztázását.

A *Daily News Chronicle* szerint Mussolini kijelentette, hogy újabb harmincezer katonát von el a libiai határról, bizonyos angol hajóegységek visszarendeléséért.

A *Petit Parisien* jól informált körök most kialakult felfogását közli az angol-olasz viszonyról kapcsolatban. Eszerint most már sikerült meggyőződést szerezni afelől, hogy egyik félnek sincsenek harcias szándékai és Angliának nem kell félténi Egyiptomot.

Londoni jelentés szerint tegnap este, mielőtt a római angol nagykövét jelentése megérkezett Londonba, sürgősen miniszter-

tanácsot hívtak egybe, amely megvitatta azokat az intézkedéseket, amelyet az Anglia és Olaszország közötti feszült viszonyon enyhíthetnének. Felmerült az a terv, hogy két angol hadihajót visszarendeljenek a Földközi tengerre, ha Olaszország csökkenteni libiai haderejét.

Az amerikai petroleumkivitel a szankciók ellenére is fokozódik Olaszországba

Washingtoni jelentés szerint az amerikai kereskedelmi minisztérium statisztikai ada-

Az Újságíróklubban ma, csütörtök este Dr. MAX SAVEANU,

az Opera kiváló baritonistája lép fel.

Műsorán Faust Valentin imája, Massenét Heródiásának nagyáriája, Schumann és Schubert dalok szerepelnek.

Izletes és olcsó klubvacsoara és Dudus kitűnő kombinált zenekara.

Megtiltották a parasztnak, hogy november 14-ikére elhagyják falujukat

BUURESTI, november 6. A Lupta közli a következő hírt, amit természetesen fenntartással reprodukálunk: A november 14-re tervezett manifesztáció betiltása folytán a kormány közölte a falusi közigazgatási szervekkel, fahagyasok és kidoboltatás után hozták a falusiak tudomására, hogy senkinek sincs jogában faluját november 13 és 14-én elhagyni. Az intézkedés ellen vétőket letartóztatják.

Masaryk aláírta Hodzsa Milán minisztereinek kinevezését

Malypetr elbucszott a kormány tagjaitól. Hodzsa folytatja Malypetr politikáját

Prága, november 6. Masaryk elnök elfogadta Malypetr lemondását és helyébe Hodzsa Milánt nevezte ki, aki megtartja a földművelésügyi tárcát is.

Tegnap a csehszlovák minisztertanács rendkívüli ülésén Malypetr minisztereinek bejelentette lemondási szándékát s bucsút vett a kormány tagjaitól. Behine, vasútiügyi miniszter, a helyettes minisztereinek beszéddel bucsúztatta Malypetr, aki a minisztertanács utas a lány kastélyba hajtatót, ahol kihallgatáson jelent meg Masaryk elnök előtt s bejelentette távozási szándékát. Hodzsa Milán tárgyalásai a pártvezérekkel eredménytelennel befejeződtek. A csehszlovák hivatalos lap reggeli száma közli Malypetr felmentését s Hodzsa Milán minisztereinek történeti kinevezését. Az új minisztereinek a törvényhozásban rövid nyilatkozatot tesz, amelyben bejelenti, hogy folytatni kívánja elődje politikáját.

A csehszlovák szenátus a szociáldemokrata Soukupot újra elnökévé választotta.

Párizs, november 6. A *Journal Benes* expozéjának kommentárjában hangoztatja, hogy érthetetlen a csehszlovák külügyminiszter túlzott optimizmusa a dunai egyezmény te-

kintetésében. A szovjettel kötött szerződés óta a közép-európai megegyezés kilátásai újra elenyésztek. Ez okozta a német tevékenység fokozódását s azt is, hogy Lengyelország és Csehszlovákia között a viszony kiéleződött.

Sulyosan elítélték a sátmari zsaroló pénzügyi tisztviselőket

Satmar, november 6. Szerdán a késő esti órákban hirdették ki az ítéletet a sátmari adótitkos zsarolásának monstre pörében. Először Tocaci volt pénzügyigazgatót 10 hónapi börtönrre és öt évi hivatalvesztésre, Sebestyén József és Hollósi János adóellenőröket két-két évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, Csata Jenőt egy évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre, Berindán Vasilel hat hónapi börtönrre és három évi hivatalvesztésre, Tanase Chirilát két hónapi fegyházra, Chirila Joant 3000 lej pénzbüntetésre, Mark Mór kijárót két hónapi fegyházra, Paniga Gusztáv és Mihálka Aurel adóellenőröket, valamint Jakab Mózes kijárót felmentették. Az ítélet kihirdetése alatt Tocaci, volt pénzügyigazgató elájult.

Mihalache pénteken audiencián jelenik meg a királynál

(Első oldali cikkünk folytatása.)

párt. Az első ilyen vezetőségi ülés szerdán délelőtt zajlott le Clujon, Ecéből ma reggel 7 óra 40 perckor a bucuresti gyorsvasút ide érkezett Popovici Mihály, az erdélyi bánati tagozatok elnöke, dr. Victor Moldovan és dr. Aurel Dobrescu, valamint Virgil Cheriuc és Ioan Gernatiu kíséretében. Délelőtt tíz órakor a párt klubhelyiségében összeült a tartományi vezetőség, amelynek részt vettek: Gavril Crisan (Alba), Cosma Mihai (Arad), dr. Precup (Brasov), dr. Teodor Roxim (Bihar), dr. Aurel Teodorescu (Ciuc), dr. Maxim Radovan (Caras), dr. Aurel Dobrescu (Fagaras), dr. Dansoru (Hunedoara), dr. Vasile Buta (Nasaud), dr. Giki Solomon (Odorheiu), dr. Titu Danila (Satmar), dr. Victor Delia (Salaj), dr. Ionas (Sibiu), dr. Ionel Popovici (Turda), dr. Cornel Bianu (Timis), dr. Augustin Popa (Tarnava Mica), D. Sediti (Tarnava Mare), dr. Socol Anghel (Cluj), dr. Victor Motogna (Somes), dr. Ion Vescan (Mures), dr. Iliá (Maramures) továbbá Valer Moldovan, volt miniszter Octavian Prie és Victor Jinga professzorok. A tartományi vezetőség tárgyalásán délelőtt félgyógy tartottak.

Mihalache pénteken audiencián jelenik meg a királynál

A *Patria* a politikai helyzetről írva mutat arra, hogy bármennyire is igyekezik a kormány a jelenlegi káoszt fenntartani, a helyzet a gyors tisztázás után várható.

Mihalache pénteki audienciájára sorozatos tudomásra fogja hozni az uralkodónak mindazon okokat, amelyek miatt a nemzeti parasztpárti törvénytelenségek kihívóinak minősíti a november 13-ai gyűlést betiltó kormányrendeletet.

Kormánykörökben ismét különböző kombinációkat kurentálnak. Így ismét szó van egy dr. Anghelescu elnökléte alatti kormányról, vagy pedig egy Mironescu-kabinetéről, amelybe tárcanélküli miniszterként belépne az összes pártvezérek.

Ezekkel a híresztelésekkel párhuzamosan a kormány egy politikai fegyverszünetet ajánl, amely a nemzeti paraszt felé, azonban meg előre a maga útján, mert től senki és semmi nem térítheti el.

Az *Universul* mai számában Stelian Plescu a „felelőség órája” című vezérfel-

ben foglalkozik a politikai helyzettel, amelyet súlyosnak minősít. Valószínűnek tartja, hogy a nemzeti parasztpárt nem lemondani a november 14-i gyűléseiről, emberek pedig a tilalom ellenére is felmenekülnek a városokba, de az aktuális rétegekben is el a kormány szemben. Az *Universul* főszerkesztője mint a válságnak három megoldása közül az első a kormány távozása és egy liberális kabinettel való helyettesítés, amelynek élére Dinu Bratianu, az előzőt tartott pártelnök kerülne. A második: az ellenzék hatalomra hívása.

Ez azonban nem egyszerű kérdés, ma már nemcsak a nemzeti parasztpárt, hanem az integrális és keresztény nemzeti valló pártok is meg tudnak mutatni tőmegeket. Maradna a harmadik megoldás: a nemzeti kormány ha alomra hívás, tulescu elnökléte alatt. Ez a kormány tenné a politikát és csak az ország ténygondjaival törődne. Ha Titulescu akarna a megoldás, kimondhatatlanul nagy szavatlat tenne ugy az országnak, mint a kormány.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó vállalat nyomása Cluj, Strada Baron L. P. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa p
plátite
No. 2847

10. Telef
Havonta
évre 600,
földre: H
félre: 12.
detések d
KELET"
dóság eg
Cikkeink
rás megj

Ucak és

Valer Ro
„Románia
tott előad
Nem aka

ur politika
lista pártb
ett, hogy
niszteri sz

Azt se
mennyire
cójia, amel
tudunk”.

E pillan
egy mási
tetele érde

„A romá
tel kell ho
pozíciójára
problémája

kölcse, má
hogy legye
az ur és r

ségei”.

Nem tud
miniszter
megtevédt

Mit jelen
nom diszt

ségi nemze
Annak n
egy ilyen

val szemb
római b
amely a j

ságig súly
dalmi kate

Avagy t
megkívánt

gárok alk
rövidesen
váltani?

A Zorile
ur külörs
hogy „nin
rosszul me
lenek és k

Egy szo
természete

urak orgá

A kérdé
niszter oly
valóságban

Azzal a
multu nép
jelentőség

tudja csak
alkalmas

szem alia
minisztert.

L'inven
fabriqu

Tegnapo
mai és sze
ében ünne
kép feltal

Mialatt
tipus fels

szemléltés

jének ha
világ leg

másra ü
emlékét, a
metek.

Bár elis
dásban, a
Németorsz

nak, ez az
bennünk a
szakaikotó

dálmak ne
épimen elő

A latin
teremtőerő

germán sz
„elzsidósod

ország ne
multban is
adott az e

A repülő

francia; B

La Manche

velot el

hasznosítot

kálmányt.

S ime a